

GLAD ADVENT!

Din församlings
annonsering inför
första advent hittar
du på sidorna 17-22.

Fontana Medias
julkatalog
Sidorna 35-42

**Stakset: Ta droger
det dummaste
jag gjort**

Sidan 16

**Kjell Westö
hittar lugn
i kyrkorna**

Sidan 25

**Adventsdröm
möter advents-
verklighet**

Sidan 14

På grund
av poststrejken
delas detta nummer
av Kyrkpressen ut till
samtliga hushåll på
vissa områden.

KÄNSLOSAMLAREN

Sidan 10

**LEDAREN: Ny reform
– nya utgifter?** Sidan 5

**Överlevde ryska fånglägret
med Guds hjälp** Sidan 12

**En kromosom för mycket
i glädje och sorg** Sidan 2

VILL VARA SEDD

Jonas Jansson tycker om att prata med Gud och med sina grannar. Han skulle vilja att alla fick känna sig duktiga och fina. – Det viktigaste är att visa omtanke och bära varandras bördor.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

Jag tänker så mycket på det här livet. Jag tänker för mycket, säger Jonas Jansson.

Vi sitter i ett litet rum på Jonas arbetsplats, Intek serviceenhet, och samtalar. Vi har nyss gått en runda och bekantat oss med de arbetsstationer där Jonas jobbar om dagarna, packar in och fogar ihop – grejer som olika företag beställt och som de som jobbar vid Intek levererar. Jonas trivs för det mesta med sina arbetsuppgifter, men ibland kan de kännas enformiga. Han brinner för så mycket, och så tänker han, som sagt, nästan *för* mycket.

– Det beror på mitt handikapp. Det innebär att min livssituation är annorlunda än andras. Vissa saker kräver mer tid. För mig betyder det ganska

mycket att lyssna och reflektera och att ha gemenskap med varandra.

Jonas Jansson föddes med en kromosomförändring. Han har Downs syndrom.

– Jag har en kromosom för mycket både i glädje och sorg. Jag klarar av att leva, och att ge den glädjen vidare till andra. Jag klarar av att vara delaktig och visa omsorg, inte bara för mina egna utan för andra också. Glädje är också att bygga broar. Fast jag är frikyrklig vill jag också vara öppen för kyrkan.

Vad har varit en sorg för dig?

– Att förstå att jag har ett handikapp, att det finns saker jag inte klarar av själv.

Det finns saker som han skulle vilja göra men inte kan. Till exempel att bilda familj. Han skulle vilja stå framme i kyrkan och lova någon trohet inför Gud och församlingen. Men kan han inte det vill han leva ett bra liv ändå.

”Jag var envis och klarade det”

– Barndomen kan jag inte klaga på! säger Jonas Jansson om sin uppväxt.

Mor- och farföräldrarnas var viktiga för honom, liksom grannarna. Han berättar att han var två år när han tog sina första steg och tre år när han började tala. Han minns en granne som blev upprörd när han hörde att Jonas inte skulle kunna gå i vanlig skola.

– Han blev så arg! Han sa: Titta på honom, han är ju alldeles frisk!

Och Jonas gick faktiskt – tack vare sina pedagogföräldrars envishet – i vanlig skola.

– Jag började i skolan år 1989, och jag är tacksam att jag fick lära känna ungdomarna i min hemby. Det tycker jag är ganska viktigt, att man är en bland an-

Jonas Jansson gillar jobbet på Intek i Jakobstad. Men ibland längtar han efter omväxling.

PROFILEN Jonas Jansson

Född år 1981 i Korsholm. **Bor i** Bennäs, arbetar på Intek i Jakobstad. **Drömmer om** att arbeta med ungdomar och få påverka i samhället. **Intressen:** kyrkohistoria och släktforskning.

»Jag har en kromosom för mycket i glädje och sorg.«

dra, sedd och accepterad av andra, med samma värde och samma rättigheter som alla andra. Vissa har svårare med endel saker, andra har inte lika mycket, men alla är vi unika. Du är unik och jag är unik.

Högstadietiden i Bennäs var kämpig.

– Det fanns de som retade mig. Sådana som frågade varför jag skulle vara i den klassen. Men jag var envis och klarade av det. På den tiden var det inte enkelt, men idag kan jag konstatera att jag lärt mig någonting. Jag har lärt mig att gå igenom det, och förstå hur andra ungdomar kan känna och uppleva den tiden.

För honom är Gud den stora trygga famnen som inte har fördomar, utan den som tänker: Jag älskar dig.

Har du någonsin frågat Gud varför han gav dig den där extra kromosomen?

– Nej, jag har inte frågat honom. Jag tänker: Mitt liv är så här. Jag ska försöka få ut något gott av det.

Han säger att han skulle vilja leva så att han inte trampar någon annan på fötterna.

– Man måste tänka efter innan man säger någonting, till exempel om någon annan har sorg.

Att han har några goda vänner som han kan prata med betyder otroligt mycket för honom. Men han skulle vilja ha fler.

Vad betyder Gud för dig?

– Gud betyder att jag vet att jag har honom när jag behöver honom. I en intervju sa Astrid Lindgren att hon tror på Gud när hon behöver honom. Det är samma sak för mig. När jag behöver honom säger jag: Kom nu! Jag tänker att jag möter Gud i de vardagsänglar som jag möter.

En sådan ängel var biskop Bo-Göran Åstrand, som Jonas Jansson fick följa med en dag då Åstrand jobbade som kyrkoherde i Jakobstad. Det mötet var otroligt viktigt för honom.

– Alla behöver sådana människor som får en att känna att man är viktig och sedd och att någon lyssnar på en.

Han säger att hans självförtroende vuxit i andliga samtal.

Hurdant är ditt självförtroende?

– Det är upp och ner. Det är som ett tåg som kommer, tuff tuff, på ett spår, och ibland så stannar det, och så fortsätter det igen.

INKAST

ANN-KATRIN
STORE

Avstå från sitt dop

MEDAN VI BODDE i Senegal kom vi överens med dåvarande chefredaktören May att mina Inkast skrivs med kryddor från den afrikanska kontinenten. Nu bor vi i Finland, men i tankarna är vi ofta i Senegal. Resan till grannlandet Gambia tillsammans med kyrkans fadderarbetare har funnits i tankarna de senaste dagarna. Allt vi upplevde under resan kunde fylla en bok, med de mest hisnande berättelser om resan som tog 14 timmar trots körsträckans 150 kilometer. Färjan som gick sönder, bilen med likkistan på taket, slagsmålet i hamnen i Banjul en tidig morgon när alla ansåg att de har förtur till första turen över floden.

Kan man avstå från sitt dop? Den frågan dök upp under Gambia-resan.

Efter skolbesöken med fadderbarn som fick stöd från FMS via Senegals lutherska kyrka, beslöt vårt sällskap plötsligt att köra ut i busen. Det visade sig att vi var på palmvinsuppköp. Ingen av oss drack alkohol, men någon hade lovat att skaffa det, enligt beställaren, utsökta vinet medan vi var i trakten. Vi stannade i en liten by och satte oss under trädet. Vi bjöds på varsitt glas palmvin. Under åren lärde jag mig att vid behov diskret hålla ut det jag bjöds på, orent vatten, ljummen komjölk (långt från all pastörisering) osv.

”Psst”, sa min kollega Ndan, ”vårt motto, alla för en och en för alla gäller väl alltid?” ”Absolut”, svarade jag. ”Då får du dricka mitt vin.” ”Tack, men där går gränsen för vår överenskomelse.” Han drack inte upp sitt vin, hur han löste problemet såg jag aldrig. Bredvid oss arbetade en belgare med husbygge. En högljudd diskussion höll på att blossa upp i sällskapet. Efter en stunds samtal bjöd vår präst Moussa honom att bo i församlingens gästtrum då han besöker Dakar. ”Du är också välkommen att delta i vår mäsas som hålls varje söndag.”

”Glöm det, jag är inte kristen längre”, sa belgaren surt. ”Jag har skrivit till påven och bett honom återkalla mitt dop.” ”Ååh, det går inte”, sa pastorn. ”Det som Kristus har lovat, det håller han. Du kan avstå från ditt dop, men inte ens påven kan häva det. Även om du inte vill, så vill Han!” Tonen i diskussionen blev skarpare, men prästen höll sig lugn. Belgaren blev ännu surare. Till sist grep kollegan Niokhor in och sa på serere: ”Pastorn sluta nu, ser du inte hur arg han är. Öronen är alldeles röda!” Samtalet lugnade sig, belgaren tog några kraftiga spadttag på byggsplatsen. ”Nu tackar vi för gemenskapen och vår Herre som är trogen, vad än hans barn tar sig för”, avslutade prästen besöket. Om vi köpte palmvin minns jag inte, men det europeiska rationella tankesättets möte med det afrikanska helhetstänkandet funderar jag ofta på.

Ann-Katrin Store är avdelningsskötare och intresserad av globala frågor och mission.

NOTISER

Julfest i kyrkan en komplicerad fråga

En skola i Kouvola ordnade en gudstjänst som skolans gemensamma julfest. Det ledde till klagomål och föranledde att biträdande justitieombudsman **Pasi Pölönen** fastslog att julfester inte ska ordnas i kyrkan.

Men är det inte festens innehåll och inte det att festen ordnas i en kyrka som är avgörande för om alla elever ska kunna delta?

– För kyrkans del är det så, för kyrkorummet i sig kan ju också användas till annat än en gudstjänst. Utmaningen är att julfesten per definition är skolans egen fest som alla ska vara inkluderade i, säger **Maria Björkgren-Vikström** som är sakkunnig i skolsamverkan och konfirmandarbete vid Kyrkostyrelsen.

Hon menar att en julfest med element som jul tablå och psalmer – element som enligt Utbildningsstyrelsen får ingå i skolans julfest – kan uppfattas som religionsutövning om julfesten ordnas i en kyrka. Den här frågan har väckt diskussion i kommunerna i höst och lett till att en del kommuner, bland annat Karleby, fattat beslut om att skolorna inte ordnar julfest i kyrkan.

– Frågan är komplicerad. Det är också en praktisk fråga eftersom många skolor inte har lämpliga utrymmen för en julfest. Min uppfattning är att de flesta skolor traditionellt ordnat julfest i skolan och att det är bra att fortsätta så, säger Björkgren-Vikström.

Samtidigt poängterar hon att kyrkan givetvis uppmuntrar skolor att komma på julgudstjänst eller julandakt – men att en sådan julkyrka räknas som religionsutövning och då deltar enbart elever vars föräldrar gett tillåtelse.

– Det är ledsamt att en del politiker kommenterat frågan utan att riktigt veta vad det handlar om. De får det att låta som om skolorna inte fick samarbeta med kyrkan, och så är det inte.

SOFIA TORVALDS

Skoljulfest i kyrkan delar åsikterna.
FOTO: KYRKANS BILDBANK/TIMO JAKONEN

En fadder räcker för dop

I framtiden behöver den som döps bara en fadder som är konfirmerad medlem i kyrkan. Ändringen ska sänka tröskeln till dopet och göra doparrangemangen smidigare både för familjer och församlingar. Tidigare var två faddrar minimikravet.

– Många kan säkert tänka att det är fråga om en obetydlig förnyelse, så ser det ut i ljuset av statistik och forskning. Verkligheten är en annan, sa ombudet **Ilmari Ylä-Autio** i kyrkomötet och berättade att bland annat invandrare utan egna nätverk har svårt att hitta faddrar.

Det är ändå oklart om förändringen kommer lösa kyrkans problem med att allt färre barn döps.

EMELIE WIKBLAD

Pedersöre kyrkliga samfällighet har haft ett centralregister sedan 2008. Erland Sundqvist, Matti Tikka och Päivi Kjellman jobbar med det.

Ämbetsbetyg

Hanteringen av ämbetsbetyg och släktutredningar överförs från församlingarna till centralregister före 2022. I år ska församlingarna meddela vilket register de vill tillhöra. Ett av registren har svenska som administrationspråk.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

För församlingarna innebär det att kanslisterna inte längre arbetar med folkbokföringen utan med sekreteraruppgifter och information. Centralregistren tar över registreringen av dop, dödsfall, in- och utträden, skriftskola samt äktenskap, skriver ämbetsbevis och släktutredningar.

För församlingsmedlemmarna innebär centralregistren att de ska vända sig dit för ämbetsbevis och släktutredningar. Och då ska man få uppgifter från alla landets församlingar från ett och samma register.

Kyrkostyrelsen har gett församlingarna tid att inom detta år besluta vilket centralregister de vill tillhöra. Senast den 1 januari 2022 ska de vara anslutna.

Förutom bättre service för medlemmarna är tanken att församlingarna ska spara pengar på reformen.

– Centralregistren sköts centralt av färre personer. För församlingens kanslist minskar arbetsbördan och vissa församlingar har haft samarbetsförhandlingar, säger **Erland Sundqvist**, projektledare för det centralregister som nu byggs i Österbotten.

Samfälligheten i Vasa har sagt upp tre kanslist, en från svenska och två från finska församlingen.

Centralregistret som Sundqvist nu bygger upp går under arbetsnamnet Kustens centralregister. Det slutliga namnet är inte bestämt ännu. Till en början omfattar det de svenskspråkiga församlingarna i Österbotten samt Jakobstads finska församling. Verksamhetspunkten i Jakobstad ska vara i gång vid årsskiftet och i Vasa den 1 mars. Enligt planerna ska registret skötas av två anställda plus en chef i Jakobstad, en i Närpes samt 2,5 i Vasa. Enheten i Vasa blir ett samarbete med Lappo stifts centralregister, med en gemensam betjäningsspunkt. Sundqvist säger att registrets personal i första hand värvas bland nuvarande kanslipersonal.

– Men det är lite oklart med verksamhetspunkten i Närpes eftersom Kyrkostyrelsen anser att vi har för stor personal och för många verksamhetspunkter.

från ny lucka

Kyrkostyrelsen rekommenderar en anställd per 20 000 medlemmar och att ett register omfattar minst 100 000 medlemmar. Med de österbottniska församlingarna omfattar Kustens centralregister 87 000 medlemmar.

När det österbottniska registret är i gång ges möjlighet för församlingar från andra delar av stiftet att ansluta sig.

– Vi håller på som bäst att diskutera med församlingarna på Åland. Tanken är att de ska komma med från januari 2021. Jag hoppas också att några församlingar i östra och västra Nyland ansluter sig.

Sundqvist räknar med en ny verksamhetspunkt på Åland ifall församlingarna där ansluter sig.

Domkapitlet har sänt ut information om centralregistren, olika kostnadsberäkningar och avtalet från Kustens centralregister till församlingar i Borgå stift. Domkapitlet rekommenderar Kustens centralregister eftersom det är det enda med svenska som administrationspråk. Alternativet är att ansluta sig till de stora samfälligheternas register som upprättats till exempel i Åbo, Tammerfors och huvudstadsregionen.

– Det har talats om kostnader på 3,5 euro per

medlem och år för vårt register. Den här summan är beräknad på den lilla österbottniska biten. Ju fler som ansluter sig, desto billigare blir det. Priset kan sjunka under tre euro.

Det är ändå högt jämfört med de finska registren där de billigaste är under två euro per medlem.

– Det är också klart att kostnaderna påverkas av hur många verksamhetspunkter vi har och att vi gör det på två språk.

Om reformen innebär att församlingarna kan spara in pengar beror på vilka beslut de tar.

– I många små församlingar har man motiverat behovet av en kanslist med att församlingen har lagstadgade uppgifter som ska skötas. Överför man de uppgifterna till en central myndighet kan grunden för att ha en sekreterare försvinna, säger **Stefan Forsén**, direktör för det gemensamma församlingsarbetet vid samfälligheten i Helsingfors.

Han kan tänka sig gemensamma prosteri-visa församlingssekreterare för små församlingar i framtiden. I större församlingar behövs personal som sköter beredningsfrågor och är ledningens sekreterare.

– I de stora församlingarna har man redan specialiserat sig ganska långt. Vi har diskuterat ett gemensamt register för hela huvudstadsregionen. Vi har minskat personalen ganska våldsamt genom naturlig avgång, i takt med att registersystemet förnyats.

»Ju fler som ansluter sig, desto billigare blir det.«

LEDARE

**JOHAN
SANDBERG**

Kostnad eller inbesparing?

REFORMER är inte alltid av ondo även om de som i sitt jobb direkt berörs av dem kan uppleva dem så. Här intill berättar vi om centralregistren som senast den 1 januari 2022 ska ta hand om hanteringen av församlingarnas folkbokföringsuppgifter.

Den som flyttat ofta eller har familjen utspridd behöver därefter inte längre kontakta flera församlingar för att få ämbetsbetyg och släktutredningar vid till exempel arvsskiften. Hanteringen standardiseras då endast för ändamålet utbildade personer kommer åt att göra tillägg i personregistren. Och så ska det bli billigare för församlingarna.

MEN BLIR det billigare? I kyrkans väsen ligger att ta hand om de svaga, och i det ingår också att slå vakt om sina anställda. Kanslisterna hör heller inte till de högst avlönade på pastorskanslierna. Det krävs mod av församlingarnas förtroendevalda att se över kanslistens arbetsbild och arbetstid när en del av arbetsuppgifterna tas ifrån dem. Annars blir reformen bara en ekonomisk belastning.

Det är inte vanligt att kyrkan samarbetsförhandlar i syfte att minska antalet anställda eller deras arbetstid. När man gjort det i Borgå stift de senaste åren har det vanligtvis berört just kanslist. Som en direkt följd av centralregisterreformen gjorde man det i Vasa samfällighet tidigare i höst. I den svenska och finska församlingen sammantaget minskar antalet kanslist vid årsskiftet från sju till fyra.

»Det krävs mod av församlingarna att se över kanslistens arbetsbild.«

I SAMFÄLLIGHETEN i Vasa hade man sju anställda på kansliet. En församling på cirka 6 000 medlemmar har vanligtvis flera kanslist. Den församlingen kan komma att betala 21 000 euro per år till centralregistret. Det är mer än en halv årslön för en kanslist.

Men vad kan man göra i mindre församlingarna med en kanslist på deltid? Minska arbetstiden ytterligare? Inleda samarbete? Överlåta uppgifterna åt frivilliga eller andra anställda? Också efter reformen ska någon sköta annonsering, information, kundbetjäning, hemsidan, sociala medier, bokningar, kungörelser, statistik, arkivering och sekreteraruppgifterna i församlingen.

Om den här reformen gynnar någon så är det sannolikt de större församlingarna.

Johan Sandberg är redaktör på Kyrkpressen.

I februari röstar Borgå stift in sina ombud till kyrkomötet och sina stiftsfullmäktigemedlemmar. Här ser du vem som ställer upp i valet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **ARKIV/CHRISTA MICKELSSON**

Snart väljs kyrkans nya beslutsfattare

PRÄSTOMBUD TILL KYRKOMÖTET

På biblisk grund

Backström Harry, teol.dr, kyrkoherde,
Häggbloom Albert, verksamhetsledare,
Klemets Ingemar, kaplan,
Lassila Max-Olav, kyrkoherde

Tillsammans

Anderssén-Löf Mia, kyrkoherde, TD,
Audas-Willman Ann-Mari, teol.mag., pol.mag.,
Lindgård Stina, kyrkoherde,
Nyberg Jan-Erik, chef för familjerådgivning-
en i Jakobstad,
Puska Mari, kyrkoherde,
Steffansson Rolf, teol.mag., verksamhetsledare

LEKMANNAMBUD TILL KYRKOMÖTET

För Kristi kyrka

Gädda Matias, projektchef, byggnadsingenjör,
Henricson Marcus, VD, jurist,
Melin Olav, TM, fd chefredaktör Kyrkpressen,
Saarukka Karin, pensionerad lektor,
Sarelin Birgitta, docent,
Stenlund Göran, FM, pensionerad verksam-
hetsledare,
Wallén Björn, direktor,
Viik-Ingvesgård Anita, fil.mag.,
Vähäkangas Martti, företagare, pensionerad VD

En kyrka för alla

Aitokari Mia, projektkoordinator,
Granlund Jona, teol.kand., ungdomsarbetsledare,
Hagman Patrik, docent, teolog,
Harms-Aalto Martina, FM, företagare,
Holm Tanja, ekon.mag., marknadsföring,
Jern Olav, landskapsråd,
Kronholm-Cederberg Annette, FD, lektor i
modersmål och litteratur,
Lindholm Frank, pensionär,
Wideroos Ulla-Maj, pensionär, fd riksdagsledamot
Avoim kirkko – öppen kyrka
Aminoff Philip, styrelseordförande

PRÄSTMEDLEMMAR TILL STIFTSFULLMÄKTIGE

Jesus i centrum

Östman Henrik, kaplan,
Klemets Tomas, hemlandsledare,
Norrback Daniel, kyrkoherde,
Metsäranta Tuomas, församlingspastor, ju-
ris doktor,
Heikkilä Janne, kyrkoherde,
Fernström Stig-Olof, TM, prost

Tillsammans

Aschan Sini, präst,
Englund Catharina, sjukhuspräst,
Grahni Eija, tf församlingspastor, diakon,
Gäddnäs Katarina, församlingspastor, sjuk-
huspräst,
Heikel-Nyberg Monica, prost, kaplan,
af Hällström Karl, prost, kaplan,
Jern Hanna, präst, tf kaplan,
Jern Siv, familjerådgivare,
Lagerroos Janette, tf kaplan,
Lemberg Robert, TD, kaplan,
Lindeman Jon, kyrkoherde,
Lundström Anders, kaplan,
Svevar Camilla, tf kyrkoherde,
Terho Johan, församlingspastor,
Terlinden Yvonne, tf kaplan

LEKMANNAMEDLEMMAR TILL STIFTSFULLMÄKTIGE

För Kristi kyrka

Eklund Åsa, diakon,

Vem får rösta?

Kyrkomötesvalet och stiftsfullmäktigevallet är, liksom många val i kyrkan, ett indirekt val. I valet av lekmän får församlingarnas förtroendevalda rösta – alltså de som sitter i församlingarnas kyrkofullmäktige, församlingsråd och gemensamma kyrkofullmäktige. Stiftets präster röstar fram prästombuden.

Valdagen är 11 februari 2020. Då samlas de förtroendevalda i varje församling för att rösta medan prästerna samlas till möte i respektive prosteri.

Erickson Gerd, diakon, socionom yh,
Fagerholm Thomas, projektchef,
Granqvist Lena, verksamhetschef,
Henricson Marcus, VD, jurist,
Kronlöf Stig, dipl.ing.,
Lahti Jussi, pensionär,
Myrskog Carolina, teol.mag.,
Mård Krister, företagare,
Pakalén Ulf, med.lic.,
Pått Solveig, museiansvarig,
Sarelin Birgitta, docent,
Snellman Hans, överkommissarie,
Westerlund Fredrik, universitetslektor,
Viik-Ingvesgård Anita, fil.mag., kanslist,
Wikström Johan, ingenjör,
Wikström Peter, grafiker,
Åkerholm Lars-Erik, pensionär

En kyrka för alla

Björkman Susanne, agrolog,
Eklöf Jan-Erik, verksamhetsledare,
Engblom Magnus, dipl.ing.,
Englund Greger, lärare, PeMTM,
Forsell Ann-Christine, ekon.mag., företagare,
Granlund Jona, teol.kand., ungdomsarbetsledare,
Helander, Gunnel M, dipl.arkitekt,
Holm Tanja, ekon.mag., marknadsföring,
Ismark Anita, pensionerad kommundirektör,
kommunalsråd,
Karlsson Karin, teol.mag.,
Kokkola Mikael, redaktör,
Laakso Ina, teol.kand.,
Lindblad Petra, studentombud, översättare,
Lindholm Frank, pensionär,
Lukkarinen Margita, pensionär,
Lumivirta Sabina, teol.mag.,
Lönnberg Ann, utbildad massör, ekonomie-
föreståndare,
Nordström-Lytz Rita, PeD, pensionär,
Riipola Kirsti, pensionär,
Rosenberg Thomas, FM, skriftställare,
Santaharju Pia, tradenom, hemmamamma,
Smedjebacka Sonja, kantor, musiklärare,
Södergård Marja-Lena, pensionär, lärare,
Terho Johanna, ledande ungdomsarbetsle-
dare, socionom (YH),
Victorzon Olle, pensionär,
Wester Harald, yrkeslärare
Avoim kirkko – öppen kyrka
Aminoff Philip, styrelseordförande

LISTOR FÖR ÅLANDS PROSTERI

LEKMANNAMBUD TILL KYRKOMÖTET

Kyrkan i världen

Bror Gammals

En kyrka i tiden

Peter Lindbäck

LEKMANNAMEDLEMMAR I STIFTSFULLMÄKTIGE

För Åland i stiftsfullmäktige

Christian Beijar

Herrelösa platser söker ombud

Kandidatuppställningen inför valet av kyrkomötesombud bjuder på överraskningar och glädjeämnen. Det blir ett spännande val, säger Lucas Snellman.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Det här valet känns intressant på många olika sätt, konstaterar **Lucas Snellman**, ledande sakkunnig vid kyrkans svenska kommunikationsenhet.

Tyska församlingen ställer upp en egen kandidat, **Philip Aminoff**, på Åland finns två kandidater som båda har erfarenhet från kyrkomötet, och dessutom har lekmännen i kyrkomötesvalet den här gången gått in för åsiktslistor.

I kyrkomötet finns det två "herrelösa" platser i och med att **Bo-Göran Åstrand** och **Åsa A Westerlund** inte fortsätter, konstaterar Snellman.

Vem som ska ta över efter dem är inte helt lätt att spekulera i, framför allt eftersom lekmännen senast ställde upp på regionala listor. Åsa A Westerlunds inval kan ha påverkats av regionala skäl, av teologiska skäl – och kanske av att hon är kvinna.

Den ena lekmannalistan, "För Kristi kyrka", har många kandidater med bred och lång erfarenhet från kyrkliga och stiftssammanhang, bland dem **Göran Stenlund**, som vill fortsätta. På den andra listan, "En kyrka för alla" kandiderar **Patrik Hagman**, som nu sitter i kyrkomötet, men också flera med lång politisk erfarenhet från sfp-sammanhang.

Blev du överraskad av att se namn som Olav S. Melin och Björn Wallén på den lekmannalista som uppfattas som den mer "konservativa"?

– Jo, det förvånade mig lite. I vissa fall har säkert inställningen till kyrklig vigsel av samkönade par avgjort på vilken lista man placerar sig, men inte i alla fall. Det här är ju en fråga som nästa kyrkomöte kommer att stöta och blöta och en som blivit väldigt viktig för många, konstaterar Snellman.

Vad stiftsfullmäktigevallet gäller är Snellman lite bekymrad över att en hel del av stiftsfullmäktigemedlemmarna inte ställer upp för omval.

– Man kan ju fråga sig om det tyder på att en del av dem som suttit i stiftsfullmäktige känner att de inte kan påverka så mycket som de skulle önska. Kanske Borgå stift har något att lära sig av hur de andra stiften utnyttjat stiftsfullmäktigemedlemmarnas engagemang och kunskap i olika sammanhang, säger Lucas Snellman.

Lucas Snellman är ledande sakkunnig vid kommunikationsenheten vid Kyrkans central för det svenska arbetet.
FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Bo-Göran Åstrand berättade om ett tungt år i högstadiet i Sursik i Pedersöre. Daniel Jakobsson bär madrasser och skriver musikaler. Talkobjörnen Göran förhöjer stämningen med Robin Wikstedt. Närpesflickorna deltar för första året. Programledarna Axel Falck och Walter Wallén säger att Höstdagspubliken är förlåtande om man gör bort sig.

Höstdagarna gör avtryck

Bra stämning! Kul! Råddigt! Gemenskap! Så säger ungdomarna själva när de kommenterar Höstdagarna. I år lockade samlingen kring 600 deltagare till Toijala. Biskopen bidrog med en berättelse som fick alla att tystna.

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

– Det är stämningen här som gör att jag är här för fjärde året i rad. Gemenskapen är helt otrolig. Människor är öppna och välkomnande. Du kan gå fram och prata med vem som helst och kanske få en kompis för livet, säger **Walter Wallén** som var en av årets programledare.

På programmet stod workshops, andakter, mässor, fritid och kvällsshower med bland annat olika band.

Han ser fram emot eftermiddagens programpunkt.

– Vi har en ny biskop som ska vara på scen. Få se hur **Bo-Göran Åstrand** gör sig. **Björn Vikström** har kastat sig in i programmet tidigare år och bjudit på sig själv. Om vi har velat göra en video med honom så har han sagt: Okej, vad ska jag göra?

Biskopen som ensam skolpojke

”BeeeGeeeee!” ekar det på stora scenen. Femhundra ungdomar ropar och tjoar när Bo-Göran Åstrand antrar scenen likt en rockstjärna, med hårdrock dundrande i högtalarna. Programle-

darna utklädda till Teletubbies välkomnar honom.

Biskopen berättar lite om sig själv, att han växte upp på en svinfarm, och att han tyckte så mycket om grisarna att han gav dem namn.

– Det blir nog ingen svinfarmare av Bo-Göran, hörde jag min pappa säga en gång. Men jag har aldrig ångrat mitt val att bli präst.

Bo-Göran Åstrand berättar om två personer som gjort avtryck, temat för årets Höstdagar, på honom. Av sin farmor fick han viktiga livsvisdomar.

– Hon sa så här: Kom ihåg! Gör aldrig skillnad på människor för alla är lika mycket värda. Och du ska inte döma någon för du vet inte hur de har det.

Biskopen uppmanar ungdomarna att inte heller döma sig själva.

– Stanna upp någon morgon när du gör dig i ordning för skolan, och säg till dig själv: Jag är fin!

Det är knäpptyst i salen när biskopen berättar om sin tid i Sursik högstadium i Pedersöre. På skärmen bakom honom visas ett foto på

skolbyggnaden.

– Det där regnskyddet niser på bilden, där finns ett långt, brunt järnrör. På det järnröret satt jag ensam, rast efter rast. Jag minns hur asfalten såg ut, hur buskagen och blommorna såg ut, för jag satt och tittade på allt varje dag. Jag tittade också på alla de andra som pratade och skrattade och var tillsammans.

Men en dag hände något.

– Efter nästan ett år satte sig en kille bredvid mig. Han frågade från vilken by jag kom och vi pratade lite. Sedan gick han, och jag tänkte att det var ju roligt att få prata en stund. Men nästa dag kom han tillbaka, och så fortsatte det rast efter rast. Jag fick komma med i hans gäng. Och jag minns tydligt dagen då han kom hem till mig och hälsade på, hur han satte sig bredvid mig i skolbussen. Det var första gången på väldigt länge som någon satt bredvid mig. Jag tror inte att jag skulle stå här i dag om han inte hade kommit och satt sig bredvid mig på det där järnröret. Du kan göra avtryck i någons liv, om du inte gör skillnad på människor och om du inte dömer.

Biskopen får rungande och långa applåder.

Närpesbor överallt

Från Närpes har kring 100 ungdomar kommit ner till Toijala och Höstdagarna. Ett gäng närpeskillar ska strax delta i eftermiddagens workshop. De ska gymträna. Som på många ung-

domsjipton är nattsömnen inte hög-prioriterad.

– Jag har sovit en timme i natt ungefär, säger en av dem.

Varför så lite?

– Vi hade fullt upp med annat, film och sånt, säger han finurligt.

”Bra sjack, bra stämning!” tycker de om Höstdagarna så här långt. ”Jo!”, svarar de med en mun på frågan om de tänker komma igen nästa år.

Ett stort gäng flickor, också de från Närpes, deltar i Höstdagarna för första gången i år. De sammanfattar sina intryck så långt med ”Kul, råddigt, mycket folk!”

Från 200 till 1 000 deltagare

Patricia Högnabba sitter i styrelsen för Höstdagarna, som arrangeras av Förbundet kristen skolungdom.

– Jag säger samma sak varje år. Det bästa med Höstdagarna är att de görs av ungdomar för ungdomar. Jag är lika förvånad varje gång över att ungdomar kommer redan på torsdag och bär madrasser och stannar längre på söndag och städar undan.

Hon har varit med och arrangerat Höstdagarna i många år och har sett uppslutningen variera.

– Från att deltagarna var nere i 200 för ett antal år sedan fick vi upp antalet till över 1 000. Nu har vi kring 600 på plats. Vi måste hålla programmet brett, så här finns allt från andakter och bibelstudier till tv-spel, fotboll och cupcakebakning.

Tar strid för Kyrkpressen

Thomas Rosenberg försöker få en ändring i församlingsrådets beslut att säga upp prenumerationen på Kyrkpressen för Agricola svenska församlings medlemmar 2020.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Det var under bokmässan i Helsingfors i oktober som **Thomas Rosenberg**, viceordförande i gemensamma kyrkofullmäktige i Lovisanedjens kyrkliga samfällighet, fick höra om församlingsrådets beslut. Beslutet tog rådet redan i september.

– Ingen har sagt ett smack om det fast det gått nästan två månader och jag har träffat flera av medlemmarna i olika församlingsorgan sedan dess.

När Thomas Rosenberg fick höra om beslutet skrev han genast ett brev till samtliga medlemmar i församlingsrådet med en förhoppning om att beslutet ska tas till ny behandling.

– Men det är inte lätt då beslutet redan är fattat, säger han.

Beslutet att säga upp prenumerationen fattade rådet av ekonomiska orsaker och sviktande medlemsunderlag. På så sätt sparar församlingen 52 000 euro på den totala budgetsumman på drygt 785 000 euro. Efter lönekostnaderna kvarstår 90 000 euro för församlingens verksamhet. 86 procent av budgeten går till personalkostnader.

Församlingen har drygt 6 000 medlemmar och Kyrkpressen har gått till 2 900 hushåll. Prenumerationen kostar församlingen 17,30 euro per hushåll och år.

– Beslutet var enhälligt och vi gjorde det med storsorg. 52 000 euro är mer än en tjänst. Vi hoppas att vi kan återuppta prenumerationerna ett annat år, säger

Thomas Rosenberg tycker att församlingsrådet borde tänka om. FOTO: ARKIV/HENRIK MIETTINEN

kyrkoherde **Stina Lindgård**.

Agricola, som bildades av församlingarna i Lovisanejden i januari i år, belastas av gamla löner. Även om kyrkoherdar blivit kaplaner i samband med sammanslagningen har de fortsättningsvis en kyrkoherdelön.

Rosenberg har förståelse för att församlingen är trängd ekonomiskt. Men han oroar sig för den kollegiala solidariteten och vill se frågan ur ett större perspektiv.

– Det här är en fråga som berör hela stiftet och Svenskfinland. Kyrkpressen är den enda tidningen som läses i hela Svenskfinland. De senaste 20 åren har Kyrkpressen lyckats nå en position där den också läses av många som inte är in-

tresserade av kyrkan. Trots olika åsikter i kyrkan så är det ett organ som binder ihop stiftet. Om en församling efter en annan säger upp prenumerationen så dras mattan undan hela Kyrkpressen.

Men han har inget svar på hur församlingen borde prioritera.

– Jag ser det som min uppgift att peka på Kyrkpressens betydelse i ett större perspektiv. Någon måste se de stora helheterna och inte bara tro att det handlar om lokala problem. Jag är jätteorolig för att man inte inser konsekvenserna av beslutet. För många som inte är församlingsaktiva är Kyrkpressen den enda kontakt de har till kyrkan. Förtroendevalda och församlingsaktiva inser kanske

inte alltid det här, säger han.

Rosenberg föreslår att man samlar in en frivillig avgift på 17,30 euro för att täcka prenumerationen och så betalar församlingen resten.

Enligt Stina Lindgård kommer församlingsrådet knappast att ta upp frågan till ny behandling.

– Besvärstiden har redan gått ut. Den enda orsaken att vi skulle ta upp frågan på nytt är om någon kommer på en bra lösning.

– Hurska man kunna besvara sig när man inte vet att beslutet är gjort, undrar Rosenberg.

En senare tillkommen uppgift är att församlingen lediganslagit en tredje kantorstjänst. Det har väckt förvåning då större församlingar klarar sig med två kantorer. Stina Lindgård har inte svarat på Kyrkpressens begäran om en kommentar.

»Det här är en fråga som berör hela stiftet och Svenskfinland.«

Biskopen vill undvika drastiska sparbeslut

Biskop Bo-Göran Åstrand önskar att församlingarna tar sig en noggrann funderare innan de tar drastiska beslut och avslutar prenumerationen på Kyrkpressen.

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Det är helt klart att Kyrkpressen är stiftets gemensamma bygge. Ju färre som bär det desto svårare blir det att upprätthålla. Stiger flera församlingar av förmodar jag att vi närmar oss den kritiska punkten när det inte längre är möjligt att ge få det att gå ihop ekonomiskt.

Men det handlar inte bara om ekonomi. Biskopen säger att majoriteten av församlingarna måste vara med för

att bevara känslan av att Kyrkpressen är hela stiftets tidning.

– Vi vet ju att tidningen når ut till grupper som man har svårt att nå via de traditionella församlingskanalerna. Jag vet heller inte vilket verktyg som kunde ersätta Kyrkpressen.

Åstrand har ändå förståelse för att en församling under en övergångsperiod kan vara i en situation där är omöjligt att vara med.

– Min förhoppning är att församlingarna som måste minska kostnaderna försöker göra det så jämt som möjligt mellan personal och verksam-

het. Det går inte att ha stor personal och sakna verksamhetsmedel. Man bör också beakta informationen. En församling måste kommunicera med sina medlemmar och omgivningen.

Åstrand påminner om att Kyrkpressen sänkte prenumeraationsavgiften för ett år sedan.

– Trots att posten höjer sina befordringsavgifter han man lyckats hålla priset. Fontana Medias styrelse verkar också ha uppfattat att allt inte kan fortsätta som förr. Jag tänker att vi måste hjälpas åt på alla nivåer så att vi inte får slagsida åt något håll.

Man ska inte samla skatter på jorden, men tänk om sakerna är terapi, lek, möten och känslorbehållare? Aja Lund har skrivit en bok om att vara samlare.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

OM KÄNSLORNAS

Min pappa dog när jag var tolv. Jag hade en idyllisk barndom, men då gick idyllen sönder, säger Aja Lund, fotograf, konstnär och samlare.

Efter sin pappas död samlade hon ihop de föremål hon förknippade med sin pappa och satte dem i en rödrosig chokladask som han hade haft på nattduksbordet.

– Jag tog det ganska rationellt då, kanske som ett skydd. Men sorgen efter pappa har kommit etappvis och följt mig hela livet: jag sörjer lite i taget.

Hon har alltid samlat. Först servetter, stentar, tepåsar, idag allt från dockskor till pianotangenter. I sina föremål förvarar och sparar hon sina känslor. Föremålen bär på det som det inte finns ord för, men de möjliggör också möten kring det som det inte finns ord för. I sin bok *Jag är en samlare, jag vill ha mer!* berättar hon om sitt eget samlande,

men också om andras.

– Det intressanta är att samlandet och samtalen om föremålen ofta leder fram till något ganska svårt. Jag har aldrig varit särskilt mån om att ta reda på fakta eller historia om mina föremål. Jag kopplar inte mitt intellekt till föremålen, utan min känsla. Det är som med kärleken, det är någon sorts magi i det.

Hinner inte med alla!

Hon tror att många samlare gömmer känslorna bakom sina föremål genom att intellektuellisera. Det är en njutning att umgås med sakerna och då vill man kanske inte prata sönder den. Att samla på föremål handlar inte bara om att gilla antikviteter eller om att tvångsmässigt omge sig med berg av grejer.

– Jag anser att föremålen gör oss personliga. De kan också vara väldigt kontaktskapande. För mig är samlandet en sorts terapi. Men det finns också en lättsamhet och lek i samlandet, något som inte alls är pro-

»Jag hinner inte vara med alla mina saker!«

blematiskt utan handlar om lust.

Föremålen kan också berätta något om en händelse eller relation som varit viktig för oss.

– Föremålen blir som konserverburkar för något berörande som vi varit med om.

För Aja Lund står sakerna för något positivt. Hon vill ha alla sina saker även om hon samtidigt kan känna att det är betungande att ha så mycket.

– Jag hinner inte vara med alla mina saker!

När hon träffar människor som ska göra sig av med saker – till exempel när de ska städa upp i sina föräldrahem och sälja rubbet – märker hon att det är väldigt känsliga situationer man kommer in i.

– Det är mycket sorg. När vi reder upp ett hem, när vi flyttar eller går vidare, kan sorg över sådant som vi inte fick representeras av föremål. Vi möts av känslan att livet kanske inte blev som vi hoppats på. Då tar vi ett föremål som ersättning för den känslan.

KONSERVBURKAR

Målar in känslor i väggarna

Hon kan inte svara på frågan om vilka föremål som är hennes viktigaste. Det skulle vara som att svara på frågan vilket barn som är hennes favoritbarn.

– Att jag samlar på så mycket material – trä och tyg och metall – kan jag uppleva som belastande. Jag lever i en mitt-i-livet-insikt om att livet är ganska kort. Jag har samlat väldigt mycket fram tills nu, och nu har halva livet gått och jag måste börja avsamlar mig. Mitt materialsamlarande påminner mig om min egen dödlighet.

För boken fotograferade hon till exempel sina samlingar av penslar och porslinskärvar.

– Så satte jag dem på ekorosklasset, och jag var så nöjd! Men sen var jag där och plockade bort dem och satte dem in i förrådet igen.

Skärvorna fick stanna för att hon hade en fotoidé för dem. Med penslarna var det mer diffust.

– De är så fina, så vackra, jag har umgåtts med dem. Jag har egentligen inte ångest, men

»Nu har halva livet gått och jag måste börja avsamlar mig.«

jag har mycket känslor: mycket sorg och saknad och drömmar och längtan och passion i mig. När jag målar – och jag målar mycket – då bearbetar jag allt det, jag målar in mina tankar och känslor i väggar, golv och tak hemma hos oss. När jag målar pratar jag kanske högt, jag kanske ber, jag kanske gråter, jag kanske lyssnar på en podd, jag kanske pratar i telefon med en vän. Mycket målande har gjorts i hemmet, som är en viktig plats för mig. Att inreda, att hålla på med hemmet, är mitt sätt att uttrycka någon form av omsorg och kärlek när jag kanske inte alltid klarar av att göra det i ord och handling.

I Bibeln står det att man inte ska samla skatter på jorden. Tänker du på det någonsin?

– Jag är uppvuxen med en stark bibeltro och tar seriöst på bibelordet, så för mig är det där ett problem som jag inte direkt har ett svar på. Visst kan jag se på sakerna som en form av missbruk och beroende, men jag kommer också till

att det är mänskligt. Vem av oss har inte någon form av beroende?

Hon samlar ju inte på sakerna bara för att ha dem. För henne är de avkoppling, lek, något som förenar henne med andra.

– Jag kan ju också vara med Gud med mina saker.

Att skriva en bok om samlandet har varit svårt, för det känns egocentriskt, som om hon framhävde sig själv och provocerade – vilket hon också gör.

– Men jag vill bjuda på det personliga för att skapa möten och berättelser. Jag tror ju inte att vi ska leva genom saker utan gå bortom dem och söka människomöten, och Gud. Eller i omvänd ordning ...

Egentligen tror hon att vi ska börja med att söka Gud.

– Men jag är väldigt dålig på det. Där finns det mycket skuld och dom i mig, i att jag hela tiden misslyckas så mycket med allt jag tror på. Men jag övar mig på att gå mot nåden och kärleken.

Teikarsaari, morgonen den 5 juli 1944. Helvetet bryter löst för de få finländarna på ön när stora ryska förstärkningar landstiger. Bakom en sten trycker 25-åriga Birger Ingves från Skaftung och försöker skydda sig från fiendens eld.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Beskyddad på fånglägret

Han är träffad av en grannatskärva som rivit upp ett sår i hans rygg. Ett sår som blödde i sex månader och som han känner av än idag.

– Då tänkte vi att vi inte har lång tid kvar att leva. Vad ska vi göra?

Tillsammans med sitt truppförband hade han kommit till ön i Viborgska viken några dagar tidigare. De hade stridit om ön och lyckats köra bort fienden. Men den morgonen fick ryssarna förstärkningar. Bomberna föll över ön och maskingevären smattrade.

– Vi tog oss ner till stranden och försökte hitta en båt. Men det fanns inga båtar kvar. De som hunnit dit före oss hade tagit dem.

Det enda vapen han hade var en pistol och två patroner.

– Det kom anfall efter anfall. Vi tänkte att nu är allt slut. Jag ville inte blir skjuten av ryssarna utan beslöt göra det själv. Jag riktade vapnet mot min tinning. Ids inte skjuta Birger, sa min kamrat. Jag kunde inte göra det.

De tog några plankor från stranden och simmade ut med dem.

– Jag var sårad och en dålig simmare. Jag höll i plankorna med en hand och simmade med den andra. Vi visste inte åt vilket håll fastlandet var. Det var hemskt.

Nästa morgon, när det ljusnade, kom de till en holme. Där hittade de några kvistar och fler brädlappar som de band ihop så gott det gick till en flotte. Med flotten fortsatte de färden.

Mellan två holmar kommer en stor rysk krigsbåt som kör rakt mot dem.

– De sköt mot oss, men kulorna gick för lågt när de bytte riktning då de träffade vattnet. De ropade rukiver, upp med händerna.

I något skede svartnade det för Ingves. Han har inget minne av hur han kom ombord.

– Vi klarade oss med Guds hjälp och kraft.

Inget annat hjälpte oss då. Jag kände kraften medan vi simmade, säger han.

När de kom till fastlandet möttes de av en rysk officer som siktade mot dem med en maskinpistol.

– Han frågade på finska om vi är suojelukunta, skyddskårister. Några sådana släpper de inte i land. De avrättas genast.

Officeren var nöjd med deras nekande svar. De fördes till olika rum för förhör.

– Officeren tog fram sin pistol och lade den på bordet. Han sade att nu ska du svara på mina frågor. Talar du inte sanning så talar den här pistolen. Jag funderade på vad jag ska säga. Med Guds hjälp kom jag på att ett yrke som är lätt att förklara. Så jag sade att jag varit kock. Jag kunde ju koka gröt och potatis. Då frågade han inte mer om den saken. De kunde ha blivit värre om jag sagt att jag blivit utbildad för maskinpistol.

Han hölls först tre dygn i en ladugård på karelska näset.

– I ladugårdsfarstun hittade jag en rock, ett par byxor och några konstiga tossor som jag satte på mig.

Gud talade på fånglägret

Han blev han förd till fångläger 158 i staden Tjerepovets, öster om Sankt Petersburg. Lägrethyste tretusen krigsfångar, mest tyskar.

– Det var svåra tider. Jag visade såret i ryggen åt en vakt men han bara avfärdade det. Vi fick ingen hjälp av ryssarna. Jag fick vård för det först när jag kom hem i december. Då hade det fått en böld som sprack.

Livet i lägret innebar hårt arbete, dålig mat, vägglös, vila på kalla cementgolv och osäkerhet om framtiden.

– Det var hemskt. Den enda räddningen att knäppa händerna och be Gud om tröst. En gång såg jag en ljusstråle och jag hörde

en röst som sade: Birger jag vet det är svårt, men håll ut! Jag är med dig alla dagar, jag skyddar och bevarar dig. Det var Guds röst.

Medan han var i fånglägret visste inte familjen var han befann sig eller att han levde.

– Det var svårt för dem. Kyrkoherden i Sidsby besökte mor och far en gång och sade: Jag har ett ledsamt meddelande: På söndagen ska vi dödförklara er son, han har drunknat, blivit tillfångatagen eller stupat. Men det gick inte pappa med på, så det hela lämnade.

En dag i november under uppställningen i fånglägret fick fångarna frågan om det ville fortsätta kriget mot tyskarna. Det ville ingen.

– Två dagar senare kom ett tåg med flera vagnar och vi fick beskedet att vi skulle flyttas bort. Vart visste vi inte.

Det blev en lång tågresan mot ett okänt mål. När de fick stiga ut var de på den finska sidan. De vart del av ett utbyte av krigsfångar.

– När tåget stannade fick vi mat ut ett fältkök. Alla fick bråttom och öste upp maten direkt ur grytan med matbacken. Somliga drack upp soppan på en gång ur backen. Soppan räckte inte till alla. Då tog man fram knäckebröd, inget smör, vatten eller mjölk, bara torrt bröd. Det var hemskt att bita i det och det tog inte länge innan jag fick magknip.

Gick ner 25 kilo

Birger Ingves kom till ett sjukhem i Hangö några veckor där han blev omskött. Där fick han koltabletter för magbesvären.

– Innan jag kom hem hade mor och far hört mitt namn nämnas i ett meddelande på radion om vilka som kommit hem från Ryssland. Min bror visste att det var hungersnöd och elände bland krigsfångarna i Ryssland. De sände en ryggsäck med kraftig och god

Birger Ingves insvept i krigsinvalidernas filt – en hundra-årsgåva.

mat åt mig till Hangö så jag skulle ha något att äta. Men magen var så öm att jag inte vågade äta utan delade maten mellan kamraterna. Jag hade gått ner över 25 kilo och magen var så tom så det kändes som om den tog fast i ryggen.

Han kom hem till Skaftung några dagar före jul.

Hans äldre bror var också vid fronten. Han

kom också hem, men de skador han fått i kriget gjorde att han inte levde länge efteråt.

Birger Ingves har däremot fått leva länge. I augusti firade han sin hundraårsdag med familjen som består av tre barn, nio barnbarn och nitton barnbarnsbarn.

– Då hade vi psalmböckerna med oss och sjöng bara andliga sånger. Speciellt psalm 366 har betytt mycket för mig.

»Håll ut! Jag är med dig alla dagar.«

Han har fått sin Gudstro från sina föräldrar redan som barn.

– Varje kväll läste pappa aftonbön för oss alla och så sjöng han en psalm. På söndagsförmiddagarna satt han i gungstolen i köket och läste Bibeln och psalmer. Först efter den andaktsstunden fick vi gå ut och leka med våra kamrater.

Vanor med en daglig läsning ur en andaktsbok och psalmboken sitter i än idag. Han tar fram en andaktsbok som är så läst att sidorna inte längre sitter ihop i bokryggen.

– Den är svag den här boken, säger han. Jag fick den för ett år sedan av församlingens kaplan och jag har läst den sedan dess. Den har varit till hjälp och stöd för mig.

Hur har livet sett ut efter kriget?

– Medan min bror och jag var i kriget köpte vår pappa två bondgårdar som gått i konkurs. Vi fick var sin bondgård med stallar och jord och allt. Efter kriget började jag jobba på med jordbruket. Jag gifte mig med Margit och vi fick en pojke och två flickor.

Sonen tog över hemmanet men numera är också han pensionär. Hans två söner driver jordbruket idag.

– De har nu 170 dikor plus kalvar. Hemmanet har vuxit då de köpt och hyrt in mera odlingsmark. Det har lyckats bra och de har orkat arbeta. Jag får tacka Gud varje dag för att han hjälpt mig och mina barn.

Sedan 2016 har Birger bott på Geriatrik i Kristinestad. Hustrun dog för fem år sedan.

– Jag nöjd med livet. Jag vet att jag blivit beskyddad, säger han där han sitter i sitt rum på Geriatrik.

Där deltar han aktivt i andakterna.

– Kaplanen kommer hit varje månad för att ge nattvard. Den firar jag tillsammans med en kamrat här i mitt rum.

SÅ HITTAR DU AD

Vi frågade fyra personer hur deras drömmars advent ser ut, hur de tror att den blir om julstressen tar överhanden – och vad de planerar att göra för att få den adventstid de längtar efter.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

1. Hur ser dina drömmars adventstid ut? 2. Hur tror du att adventstiden kommer att bli i verkligheten? 3. Har du planer på vad du kan göra för att överbrygga glappet mellan dröm och verklighet?

MALIN KLINGENBERG

1. JAG DRÖMMER om granris på trappan, hemlagat julgodis, mysig belysning, levande ljus, att allt ska vara städat och upppackat, bränsor i spisarna. Och det ska dofta gott. Jag kan gå igång på julgodis, ibland misslyckas det, men oftast blir det jättebra. Och jag tycker det är stämningsfullt med gammaldags julmusik. När det gäller julen känner jag inte att någon annan skulle kräva något av mig. Jag vill ha den där julstämningen för att jag kan tycka att det är så otroligt mysigt.

I år firar vi med mina släktingar. Där önskar jag mest att det inte ska bli så kaotiskt, vilket är svårt eftersom vi är nitton personer. Jag skulle vilja ha en lugn jul med ganska få julklappar.

Juldagen är det bästa med julen. Då går hela familjen hemma i pyjamas hela dagen, äter julmatsrester och läser, det är väldigt kravlöst. Det är svårt att misslyckas med det.

2. VI HAR nyss flyttat. Det är så råddigt här att vi antagligen inte kommer att orka göra det så juldilliskt som jag skulle vilja. Jag vill ha fina granriskransar, julstjärnor, blommor och vackra saker både inne och ute. Men för till-

fället har vi en gammal tvättmaskin, en torktumlare och ett tvättfat på trappan! Vi har en gammal wc-bytta i trädgården också! Så verkligheten och drömmen är väldigt långt från varandra just nu.

Vad gäller julafton: Jag hoppas att vi inte alla nitton ska öppna julklapparna tillsammans, det kommer bli så kaotiskt! Vi funderar på att öppna julklapparna på juldagsmorgo-

Malin Klingenberg drömmer om granris i stället för en gammal wc-bytta.

nen i stället, bara vår familj. Vi får se om barnen går med på det.

I julklapp önskar jag omöjliga saker som världsfred och att nån ska städa vårt hus! Lite av julens magi har försvunnit för oss vuxna, det är kanske den jag försöker återskapa genom att pynta och elda. Min man och jag är ursula på presenter, vi borde försöka skärpa oss.

3. JULSTRESSEN handlar mest om att jag tycker att det borde vara på ett visst sätt här hemma. Jag skulle vilja att det var fint och städat och se ut som i en inredningstidning. Och det inser jag att jag inte kommer att uppnå. Så nu måste jag ha nån sorts psyktal med mig själv: det här är inte det viktigaste. Men jag lever fortfarande på hoppet. Ibland lyckas vi få till det i sista sekunden. Jag minns en julafton då vi hade renoverat vårt förra hus. Allt hade blivit installerat och byggt dagen före julafton, men byggkaoset var kvar. Ännu klockan tre på natten var vi i full färd med att dammsuga och slänga ut byggmaterial. Men när barnen vaknade var det jättefint och det var så värt ansträngningen.

Gällande julklapparna ska vi hålla det smått, men det jag ger vill jag ge med eftertanke. Det finns något kärleksfullt i att ge en genomtänkt present till någon man vill värna om.

SANDRA BERGQVIST

1. DRÖMMEN ÄR ju en adventstid med lugn och ro, så att jag skulle ha tid att pynta hemmet och gården och vara med familjen. Alla julklappar skulle vara färdigt inhandlade så det skulle jag inte ta något stress för, och det skulle finnas tid att gå på konserter och julpysla med barnen. Jag skulle bara sitta och dricka glögg. Både jag och min sambo är ganska juliga av oss, vi brukar pynta ganska mycket, inte överdådigt men så att man märker att det är jul. Vi tycker båda väldigt mycket om julen, det är en viktigt högtid i vår familj.

2. I VERKLIGHETEN tror jag att det blir så att jag några kvällar före jul febrilt slår in julklappar, sent på kvällen eftersom jag måste vänta på att barnen somnat först. Jag brukar ofta veta precis vad jag ska köpa, men jag hittar kanske inte precis det som jag söker, och det blir en press. Sedan ränner jag runt som en blådåre i alla butiker. Nu har jag ju ett nytt jobb i riksdagen, och jag har ganska mycket att göra på jobbet också. Antagligen blir det inte så mycket av drömmen att göra egen pepparkaksdeg och dekorera pepparkakshus.

Sista veckan före jul ska vi godkänna budgeten, så det kan bli ganska långa dagar. Jag har förstått att det kan bli flera hundra omröstningar den sista veckan, så det är en intensiv arbetsperiod. Jag hoppas jag hinner göra något med barnen sen när jag kommer hem. Vi brukar fira varannan jul med min släkt och varannan med min sambos, så vi har två julaftnar, en dubbeluppsättning jul. Veckoslutet innan jul firar vi med min sambos släkt. Det blir ganska julintensivt.

Sfp-riksdagsledamoten Sandra Bergqvist vill hinna med julpysel med barnen trots att budgetomröstningarna tar tid strax före jul.

3. JAG HAR faktiskt redan börjat fundera på julklappar och skrivit en lång lista, jag måste bara ha tid att köpa dem. Det blir klappar främst till barnen – vi vuxna har bestämt att vi inte köper julklappar till varandra, vi bidrar i stället med mat och trevlig samvaro. Vad julklapparna gäller tänker jag också att jag inte bara ska beställa på nätet utan gynna de lokala företagen. Så jag funderar på vilka julklappar som jag vet att jag kan hitta lokalt. Till exempel i Pargas finns det en bokhandel där man kan köpa svenska barnböcker.

Det blir skojigt att se hur julen uppmärksammas i riksdagen. Åtminstone ordnas det olika julfester – ifjol lär det ha gått livat till, så vi får se hur det går i år.

Sedan jag var liten har jag tyckt jättemycket om rödbetssallad, tillsammans med den syrliga, rosa grädden. På julbordet ska vi också ha en rökt julsinka, och dessutom mycket fisk – och lutfisk. Det finns egentligen ingen julmat som jag vill lämna bort! Eftersom vi har knytka syskonen emellan och med mamma och hennes man så blir inte julmaten ett stressmoment, utan något som är roligt att fixa.

VENTSBALANSEN

THOMAS LUNDIN

1. MINA DRÖMMARS adventstid har en bra balans mellan jobb och fritid. Jag älskar att vara ledig och är ganska bra på att vara ledig – jag är duktig på att stänga av och jag tror att det har räddat mig många gånger. Under min dröm-adventstid får jag jobba mycket men får också ladda mellan varven. Orsaken till att jag tycker om att jobba just under advent är att jag egentligen under hela 2000-talet hargjort olika julkonserter och turnéer genom Svenskfinland. Det har blivit ett sätt för mig att fira jul. Så om jag plötsligt en jul inte skulle få stå i kyrkor och sjunga julsånger, då undrar jag om jag skulle få den rätta julstämningen. Hur firade jag jul tidigare? Min julstämning kommer redan under adventstiden när jag står och sjunger julsånger.

Julen har alltid fått vara en fin högtid för mig, och det är jag jättetacksam för. Jag tycker om att gå *all in* – jag har aldrig varit bra på lagom. Jag jobbar gärna som en däre i en månad men vill sedan ta igen mig på samma sätt. Samma gäller med julmat och julpynt. Tack och lov är min fru likadan, vi tar ingen stress över det men njuter av att laga julmat från grunden, vi njuter av att pynta och fixa. Min hustru sköter mer om pyntandet och jag mer om maten.

2. VERKLIGHETEN skiljer sig inte så mycket från mina drömmar! Det här är nånting som har kommit med åren, vi har hittat balansen. Jag är en traditionsmänniska och vill gärna att det ska vara så som vi brukar ha det. Och vems liv är hela tiden tomtebolucky? Det ryms alla möjliga besvikelser in i det här systemet också.

KRISTIAN THULESIUS

1. DET SKULLE ju vara trevligt om jag kunde ta adventstiden som en fin förberedelsestid då jag kan invänta julen. Det jag kände som ett litet barn, när jag hade en adventskalender och öppnade lucka efter lucka, spänningen bara steg! Det var ingen stress alls utan bara ökad spänning. Mina föräldrar hade säkert en helt annan känsla ...

Idealet vore väl att man med lugn och tillförsikt kunde se fram mot julen, och att spänningen skulle öka på ett bra sätt, man skulle inte behöva ränna omkring. Som barn var man ju på något sätt objektet för festen, utan att man riktigt visste om det.

2. I VERKLIGHETEN är december månad ganska intensiv både på jobbet och annars. Jag vet inte varför. Av någon orsak blir det mycket. Man vill ordna sociala evenemang och det blir ofta många möten. Och så har man den här föreställningen att man själv ska förbereda en jul och den ska vara på ett visst sätt – så det blir ofrånkomligen en intensiv månad. Fast varför "ofrånkomligen" – det är ju man själv som gör det!

Tidigare gjorde jag oftare saker som orsakade stress, till exempel att baka pepparkakshus. Väggarna gick sönder och man skulle trycka ihop dem. Aaaaahhh! Det stressade mig, men det valde jag ganska snyggt bort när barnen blev lite äldre. Det viktigaste är att vara tillsammans och umgås.

När barnen var små gjorde vi alltid julkort, vi satt där sista kvällen och klistrade med barnen och de var motvilliga. Det avstod vi från ganska tidigt. Vi har inte skickat julkort på hela 2010-talet – vi betalar i stället en summa till något gott ändamål. Men där märker man också att du får vad du ger – nuförtiden får vi typ fem julkort. Men dem blir vi glada över!

3. ETT BRATIPS om man har släktingar man tycker om: Vi ordnar vartannat år jul hemma hos oss – och då står vi för allt – och vartannat år blir vi bjudna och då gör vi ingenting. I år är en sådan jul, och då är man bara gäst. Och nästa år är det payback-time. Det betyder att julen tar massor med tid vartannat år. Men vartannat år är man gäst och njuter av det, men eftersom vi är sådana som tycker om att fixa så är det lite så att vi nästan längtar efter fixandet.

Det gäller att satsa på det man vill göra och välja bort det som känns motigt. Så lever jag livet annars också, så försöker jag tänka hela tiden när jag pusslar med jobb och familjeliv och med att träffa vänner och hinna satsa på mig själv och egentid. Jag är jättesocial men har också stort behov av ensamhet och tystnad. Det handlar igen om balans och om kontraster. Jag försöker på alla sätt bli bättre och bättre på att välja bort det som tär. Och

Och under själva julhelgen ska man hinna besöka kyrkogården och gå i julkyrka och fixa julmat. Det är ganska tajt. Egentligen brukar väl julfriden infinna sig först efter julottan, på juldagens morgon.

3. VI HAR ganska många gånger köpt olika julkalendrar med 24 luckor. Och de har blivit oöppnade! Det är jättedumt. Våra barn är alla stora men nu har vi ju barnbarn. Jag skulle vilja köpa en julkalender och faktiskt öppna en lucka varje morgon och göra det till en liten högtidsstund. I en perfekt värld skulle jag också ha barnbarnen här hemma, och då skulle vi klockan sex varje kväll sätta oss framför teven och titta på en lämplig julkalender på teve också! Det skulle vara det optimala – och att jag själv skulle tycka att det var jättespännande att se på dem. I min barn-dom var det fantastiskt välgjorda teveserier på SVT. Jag minns till exempel Herkules Jons-sons storverk. Det var en underbar serie som jag följde med varje dag.

Det handlar ju om att försöka hitta tillbaka till barnet i en själv. Det skulle ju vara optimalt om det fanns bibeltexter att läsa under advent, så där som det finns texter att läsa vid

Thomas Lundin firar jul med julkonsert på Wasa teater den 17.12 och 18.12. Senade i december turnerar han med "Sent i advent", som avslutas i Pojo kyrka den 23.12 kl. 23.

samtidigt ska man inte heller förväxla det med att välja bort allt som är svårt eller har ett litet motstånd.

Ibland är något viktigt och då gör man det, och en annan gång är det inte viktigt. Jag tror att det är bra att ganska ofta titta på allt det här jag gör och tycker att jag måste göra. Tycker jag om det? Blir jag lyckligare av det? Sen kan man fråga sig om någon annan blir lycklig av det, och det är ju också en viktig poäng. Kanske jag ska fråga min tjugoåring och min adertonåring om de vill ha ett pepparkakshus i år, och då sätter jag en kväll på det!

Konsulten i Kristian Thulesius gestalt skakar hand med jultomten i Unga Teaterns "Jultomten som försvann", som precis haft premiär.

påsk. Jag brukar försöka ta mig till kyrkan under adventssöndagarna.

Jag är ju lyckligt lottad som får spela i en julpjäs, *Jultomten som försvann*, på Lillklopp. Det är en nyskriven julpjäs för hela familjen, skriven av Frank Skog. Den handlar om hur jultomten känner sig pressad inför julen, och jag spelar bland annat konsulten som hjälper jultomten. Och jag kan avslöja att den slutar lyckligt!

Många ungdomar börjar missbruka när de inte känner sig älskade eller värdefulla. Det sunda förnuftet säger att droger är skadliga, men värdesätter man inte sig själv bryr man sig inte om vad som händer en. Sebastian Stakset vet vad han talar om. Han har varit där.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

BEHÖVER INGA DROGER LÄNGRE

När Sebastian Stakset var ung började han röka hasch. – Jag trodde inte det var någon fara, säger han. Men tro aldrig att du kan gå in i drogernas värld ostraffat.

Du kan aldrig kontrollera drogerna. Så fort du testat tar drogerna kontrollen över dig. De vill ha allt – ditt liv, din frihet och din själ. Du öppnar dörrarna till mörkret och portarna till helvetet.

Ingen han känner har kontroll över drogerna.

– Att börja ta droger var det dummaste misstaget jag gjort.

Vi träffar Sebastian Stakset, tidigare en av frontfigurerna i hiphop-gruppen Kartellen, i Jakobstad, en stad som den senaste tiden skakats av dåliga drogrelaterade nyheter. Han är inbjuden till Österbotten av några församlingar för att berätta om sin väg från kriminalitet och drogberoende till ett möte med Jesus. Den hatiska gangster-rappen har nu ersatts av Jesus kärleksbudskap.

– Mitt råd till Finlands ungdomar är att aldrig ens försöka ge sig in på drogernas planhalva. Om du redan testat och är fast måste du blir fri. Jesus kan göra dig fri. Det står i Bibeln att den som sonen, alltså Jesus, gör fri verkligen blir fri. Med honom blev jag fri.

När han förstod att Gud älskar honom precis sådan han är fick han kraft att förändra sitt liv.

– Det första Jesus gör när han kommer in i våra liv är att visa att vi är älskade och värdefulla. Det är inte bara ett mantra som man intalar sig själv i tron på att det ska bli lite bättre. Det är något man känner. Man upplever den himmelska kärleken som det står om i Bibeln. Den kärleken beskrivs med det grekiska grundordet *agape*. Den är varken sexu-

ell eller mänsklig. *Agape* existerar inte i världen utan den kommer från himlen, från Guds tron. Den kärleken förvandlar oss.

När han tidigare bara hade sin egen kraft har han nu den heliga Andes kraft.

Katastrofen kom ofta

Sebastian Stakset växte upp i en familj som inte var troende.

– När katastrofen kom till vårt hem, vilket den gjorde väldigt ofta, hade jag ingen annan kraft att ta till än min egen. Dagarna jag kände mig stark fungerade bra, men dagarna jag kände mig svag och maktlös hade jag ingenstans att vända mig.

Han hade självmordstankar redan som tio-åring.

– Jag hade väldigt tidigt ångest, jag var mobbad under min uppväxt. Det ledde mig tidigt in på en väg med droger och kriminalitet.

»Att börja ta droger var det dummaste misstaget jag gjort.«

När han var 20 år gammal var han yrkeskriminell och satt i fängelse.

– Jag levde ett väldigt mörkt liv. Jag satt ofta i fängelse och när jag kom ut höll jag på att dö flera gånger.

Han gick ut på en tunnelbaneperrong och gjorde sig beredd att hoppa ut framför tåget.

– Precis innan tåget kom ringde min storebror, som tidigare sagt upp kontakten med mig på grund av mitt missbruk. Han sa: Sebastian, gå hem och packa din väska. Du ska få hjälp

idag. Ett rehabiliteringscenter tar emot dig. Då svischade tåget förbi och jag stod kvar på plattformen. Jag levde.

Att han räddades precis innan tåget såg han som ett tecken.

– För första gången förstod jag att det måste finnas en Gud som räddat mig. Det var ingen som sade det. Det var bara nåt jag kände.

På behandlingshemmet kände han att han måste stänga dörren bakom sig. Han gick ner på knä, knäppte händerna och tackade Gud för att han räddat hans liv.

Men framgången med Kartellen kom emellan.

– Jag skrev en låt och blev känd rappare. Jag glömde bort Gud. Hela mitt liv hade jag tänkt att bara jag blir känd och får framgång så kommer allt att ordna upp sig. Men trots att jag blev jättekänd och framgångsrik mådde jag fortfarande lika dåligt.

Två år senare försökte han på nytt ta livet av sig, men överlevde också den gången.

– Då sa en person till mig att Jesus kan hjälpa. I det mörkret räckte det med att hon nämnde namnet Jesus. Jag bestämde mig för att ge mitt liv och hjärta till honom. Jag kände förlåtelse, frihet och kärlek från himlen. Det kändes underbart.

Ändå var livet fortfarande svårt.

– Men när problemen kom kunde jag söka mig till Jesus och be till honom. Efter tre års kamp överlämnade jag hela mitt liv till Jesus. Då lämnade jag allt mörker bakom mig.

Nu behöver han inga droger för att klara av stormarna som kommer.

– Katastrofer och stormar kommer alltid att komma. Men nu har jag något annat än min egen kraft. Jag behöver bara be så kommer Guds frid till mig. Han fyller mig med kraft att gå igenom alla provningarna.

A portrait of Sebastian Stakset, a man with a beard and mustache, wearing a dark blue puffer jacket and a black cap with a red and green stripe. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred outdoor setting with trees.

Jesus har förändrat
Sebastian Staksets
liv.

Sebastian Stakset

Tidigare känd under artistnamnet Sebbe Staxx.

Medlem i ganstarap-gruppen Kartellen mellan åren 2008 och 2016.

Aktiv evangelist och musiker.

Gift, har tre barn i åldern 10, 8 och 1.

Är 25 procent finländare. Morfar var från Karungi (Karunki) i Torneå.

Hur reagerade dina vänner i Kartellen när du hoppade av?

– Många av dem, vissa har jag kontakt med än idag, ville mig väl och att jag skulle sluta med knark. Kartellen var inte problemet. När jag gick med var jag redan kriminell, jag satt i fängelse och var narkoman. Jag skyl-ler inte på Kartellen. Men miljön, att åka runt på nattklubbar och spela, var jättedestruktiv för mig. Jag hade försökt bli fri så många gånger och under tre års tid hade jag fallit tillbaka i kokain och alkohol. När jag sa att jag inte kan vara med längre för jag ska följa Jesus trodde de väl att jag var väck. Men när de såg att jag faktiskt blev fri, fick ett annat ljus i ögonen och blev helad, trodde de på det.

Redan då hade han familj.

– Tidigare klarade jag inte av att vara en bra pappa, en bra man, son eller vän. Idag klarar jag av det. Min familj har sett förvandlingen och vad Jesus gjort i mitt liv.

Nu jobbar han med att berätta om Jesus på heltid. Han gör fortsättningsvis musik, men med ett annat budskap.

Han bad också Sverige om ursäkt. Dels i en tevesändning och dels via sin låt *Förlåt*.

– Förlåtelsen är ett stort vapen. Förlåtelse innebär att bli fri. Det var viktigt för mig att visa ödmjukhet. I mitt gamla liv såg jag förlåtelsen som en svaghet, men i mitt nya liv ser jag det som en styrka.

Blev du förlåten?

– Först och främst känner jag mig förlåten av Gud. Jag vet också att många människor förlåtit mig. Men jag kan inte gå på att få människornas förlåtelse. Då jagar jag deras godkännande. Och det är en annan fälla.

JUANITA FAGERHOLM-URCH

Vi slår följe i advent

FRÅGAR MAN FOLK vilken den liturgiska färgen i kyrkan är under advent och jul så tippas jag att de flesta svarar rött. Det är ju det vi ser omkring oss. Det går så lätt att förvandla den här tiden till ett enda långt fredagsmys. Glögg och pepparkakor för hela slanten. Vi måste ju försöka övervinna mörkret till varje pris.

Löjlig fråga, tycker någon. Inte jag, för ljusets och glädjens färg är vit.

Jag har förståelse för ljuslågorna som vill få oss att glömma dysterheten. Trots att det främst är inombords det borde lysa. Men ska vi under den här adventstiden försöka slå följe med mannen som lånar en åsna för att komma närmare oss? Han rider så ödmjukt. Det är många som till en början slår följe med honom. Man går en bit och så återvänder man till det gamla och kända.

»Se den underbara bilden av parveln som evangeliet kallar Gud.«

JAG ÄR FASCINERAD av en kyrkomålning som finns i en medeltidskyrka i Skåne. Jag drömmer om att få se den en dag. Nu får jag hjälp av Ylva Eggehorn som målat tavlan med ord. Målningen föreställer den heliga familjen.

I förgrunden sitter Maria och syren. Det ser ut som ett litet plagg. Kanske en kolt åt Jesus. Det är i Egypten hon sitter. En flykting bland människor som hon inte kan kommunicera med. Josef är inte heller han sysslöslös. Så snickare han är har han tillverkat en gästol åt sin lilla son. Jesus är på väg bort från Maria i riktning mot Josef i en fint snickrad trästol med små hjul och en ordentlig ram att hålla sig i. Han är naken i väntan på sin nya kolt.

Se den underbara bilden av parveln som evangeliet kallar Gud. Gud som håller på att lära sig gå på den här jorden.

Det är så han kommer. Ödmjuk och varm. Låt oss slå följe med honom.

Juanita Fagerholm-Urch är en person som kan komma på sig själv med att sjunga julpsalmer på midsommar. **I dag** tänker hon på dem som inte vågar hoppas på att det ska ljusna. **Hennes tips** är att delta i gudstjänsten på första advent och låta längtan bära vidare.

SÖNDAG 1.12.2019, Första söndagen i advent

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

inleder kyrkans år och Jesus rider in i Jerusalem till Hosiannarop. Han kommer inte som en jordisk härskare, utan ödmjuk, ridande på en åsna. Gud kommer oss nära. Temat för söndagen är **Din konung kommer i ödmjukhet**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Sak. 9:9-10

ANDRA LÄSNINGEN

1 Petr. 1:6-12

EVANGELIUM

Mark. 11:1-10

”Och de som gick före och de som följde efter ropade: 'Hosianna! Välsignad är han som kommer i Herrens namn.'”

Läs mera i Mark. 11:1-10.

Psalmförslag

4:1-3, 7, 835, 2

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

*Gud, ge mig mod att inte
snegla åt sidorna utan
hålla mitt fokus på dig.*

Bönen är skriven av Juanita Fagerholm-Urch.
Följ Kyrkpressens bönetwitter
på sökordet #bönetwitter

SÖNDAG 8.12.2019, Andra söndagen i advent

Nästa vecka

firar vi Finlands självständighet och andra advent. Självständighetsdagens gudstjänst har temat **Välsigna och bevara vårt land**. Temat för andra advent är **Din konung kommer i härlighet** och det syftar på när Jesus ska komma tillbaka vid tidens slut.

Andra advent

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 35:3-6

ANDRA LÄSNINGEN

Hebr. 10:35-39

EVANGELIUM

Luk. 12:35-40

”Var som tjänare som väntar på att deras herre skall komma hem från ett bröllop, så att de genast kan öppna när han kommer och bultar på porten.”

Läs mera i Luk. 12:35-40.

Psalmförslag

169, 858, 941, 3

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Skicka era kyrkliga annonser till: annons@kyrkpressen.fi

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Glad advent och glad självständighetsdag!

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Högmässor

lö 30.11 kl. 12: Konfirmationsmässa i Liljendal kyrka RL, MS, KafH, VT, CWR

kl. 15: Konfirmationsmässa i Pernå kyrka, RL, MS, KafH, VT, CWR

lö 30.11 kl. 12: Konfirmationsmässa i Liljendal kyrka RL, MS, KafH, CWR, AMK, RS

kl. 15: Konfirmationsmässa i Pernå kyrka, RL, MS, KafH, VT, CWR, AMK, RS
sö 1.12 kl. 10: Högmässa med konfirmation i Lappträsk kyrka, MS, KafH, VT, AMK, JS, RS, Sånggruppen medverkar

sö 6.12 kl. 13: Högmässa med konfirmation i Lovisa kyrka, MS, KafH, VT, CWR, AMK, JS, RS

fr 6.12 Självständighetsdagens tvåspråkiga högmässor

kl. 10: i Lovisa kapell, KafH, Raimo Savolainen, Suvi af Hällström. Uppvakt-

ning vid hjältegravarna kl. 9.30

kl. 10: i Pernå kyrka, RL, CWR. Uppvaktning vid hjältegravarna efter högmässan

kl. 10: i Strömfors kyrka, Marjo Ehn, Pirjo Laine. Uppvaktning vid hjältegravarna efter högmässan

kl. 10: i Sävträsk kapell, ELB, VT, Gisela Gren-Nordström solosång. Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 9.30

kl. 11: i Lappträsk kyrka, Tuire Huovinen-Westerlund, Anne Käki-Kuorikoski. Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 10.30, Sångargillet medverkar. Efter högmässan kaffe i församlingshemmet

sö 8.12 kl. 10: Familjemässa i Lappträsk kyrka, MS, VT, Barnklängen, JS, Emma-Maria Boberg, violin

kl. 13: Högmässa med De vackraste julsångerna, RL, VT, Lovisakören

För barn och familj

måndagar kl. 9.30: Krubban i Lovisa församlingshem, Lilla salen

torsdagar kl. 9.30: Krubban i Liljendal prästgård

torsdagar kl. 13.15–16: Klubbis för åk 5–6 i Tikva, Lovisa

fredagar kl. 9: Krubban tillsammans med Treffis i Forsby, Agricolahallen

fredagar kl. 9.30: Krubban i Annagården

on 11.12 kl. 10–12: Krubbornas och Treffis gemensamma julfest i Bollhallen. Då firas också Treffis 25års jubileum. Rytmsirkus uppträder och det bjuds på tomtegröt. Anmälning via Treffis eller Krubborna.

to 12.12 kl. 17.30–19.30: Julpyssel och bakning av lussebullar i Liljendal Prästgård, för hela familjen. Pris 8€/barn, i priset ingår material och servering. Anmälning senast 9.12 som meddelande till Pamela 040 838 7671. I samarbete med Östnylands 4H

För ungdomar

måndagar kl. 18–20.30: Ungdomskväll i Liljendal prästgård

torsdagar kl. 18–20.30: Ungdomskväll i Tikva, Lovisa

fredagar kl. 18–21: Ungdomskväll i Pernå prästgård

För vuxna

tisdagar kl. 11–13: En euros café i Lovisa församlingshem, stora salen

torsdagar kl. 8.30: Morgonkaffe i Holken, Alexandersgatan 11

on 4.12 kl. 18: Bibeln ord för ord i Lovisa församlingshem, stora salen

to 5.12 kl. 10: Café Annagården i Andersby

to 5.12 kl. 14: Missionskretsen i Lappträsk församlingshems källare

må 9.12 kl. 13: Klubin goes senior i Pernå prästgård

to 12.12 kl. 10: Café Källaren i Lappträsk församlingshems källare

Musik

to 5.12 kl. 19: Kantor John Emanuelssons avskedskonsert i Pernå kyrka. Kaffe i kyrkans vapenhus efter konserten

lö 7.12 kl. 18: Julkonsert med Waltteri Torikka i Lovisa kyrka. Biljetter 30 €.

I samarbete med Agricolan suomalaisen seurakunta och Marathon Team Lapinjärvi

sö 8.12 kl. 18: Sångargilletts konsert i Lapträsk kyrka
må 9.12 kl. 18.30: Musikinstitutets julkonsert Lovisa kyrka. Fritt inträde och program
on 11.12 kl. 18: De vackraste julsånger-
na i Byagården, Sarvsalö
on 11.12 kl. 19: Julkonsert med Lovisa
stads musikkapell och Borgå blåsor-
kester i Strömfors kyrka
on 11.12 kl. 18: Julkonsert i Pernå kyrka
med Theresa Laurikka sopran, Kristian
Laurikka tenor, Arno Kantola piano.
Fritt inträde, programblad 10 euro
fr 13.12 kl. 18.30: Ljusfest med Lovi-
sanejdens Lucia i Lovisa kyrka
Övrig verksamhet
må 9.12 kl. 14.30: Bisagruppen i Ves-
perhemmet, Lovisa. Lukas 21

BORGÅ

Fr 29.11 kl. 18.30: De vackraste jul-
sångerna, S:t Olofs kapell, Pellinge,
Smeds, Helenelund
kl. 19: Konsert i Borgå domkyrka, Si-
lent Music, Borgå Blåsorkester, dir.
Tom Bildo
Sö 1.12 kl. 12.15: Högmässa i Domkyr-
kan, Smeds, Apostelidou, Helenelund,
Söderström, Tollander, Diskanten,
Domkyrkokören, Cornicines Borgoen-
ses, Marianne Kulps gudstjänstgrupp
Kl. 17: Tvåspråkig Ljumsässa i Lilla kyr-
kan, Ståhlberg, Minna Tuominen
kl. 18: Adventsmusik i Borgå domkyr-
ka, Markku Mäkinen, orgel och Hannu
Taanila, presentation
Ti 3.12, 10.12 och 17.12 kl. 12: Andakt
med lunch i finska församlingshem-
met, Lundag. 5
KL. 18: De vackraste julsångerna,

Svenskborg på Vessö, CStåhlberg, He-
lenelund, Vessöv. 191
Ti – On 3–4.12 kl. 10–13.30: Café
Ankaret är öppet och stänger efter det
inför jul.
On 4.12 kl. 18: De vackraste julsång-
erna, Svartbäck–Spjutsunds skär-
gårdskyrka, Eisentraut–Söderström,
Söderström, solist Ilmari Leisma,
Svartbäcksv. 28
ON 4.12 kl. 13: Mässa i taizéstil i ka-
pellet på Lundagatan 5, Ståhlberg,
Helenelund
To 5.12 kl. 19: Julkonsert med Kam-
markören Soi, dir. Christiaan Boele
Kl. 17: Missionens julfest, Smeds, He-
lenelund, i finska församlingshemmet,
Lundag. 5
Fr 6.12 kl. 11: Tvåspråkig gudstjänst i
Domkyrkan på självständighetsdagen,
Wilman, Janne Kuusitunturi, Merja Hal-
metoja, Jarkko Yli-Annala
KL. 12.45: Kransnedläggning och fäl-
tandakt vid hjältegravarna på Näse-
backen, Wilman, Kuusitunturi, Halme-
toja, Yli-Annala Näsebackav. 8
KL. 13: De vackraste julsångerna, Hög-
backa, Högbäckavägen 13, Anders-
böle, lotteri, kaffeservering, Smeds,
Tollander
SÖ 8.12 kl. 12.15: Högmässa i Dom-
kyrkan, Ståhlberg, Eisentraut–Söder-
ström, Söderström, Denice Sjöströms
gudstjänstgrupp
KL. 16: Sunday School i svenska för-
samlingshemmets stora sal
Sö 8.12 kl. 15.30: Julkonsert, damkören
Ilona och Kammarensemblen The Larks
KL. 17: De vackraste julsångerna Fol-
kets hus i Tolkis, Kampvägen 6, Apost-
olidou, Tollander

On 11.12 kl. 14: Julmusik i Näsebackens
begravningskapell, Merja Halmetoja,
sång & Jarkko Yli-Annala, orgel, Näse-
backav. 8
KL. 18: De vackraste julsångerna Sjö-
torp, Sjötorpsvägen 2, Kråkö, Aposto-
lidou, Tollander
Ti 10.12 och to 12.12 kl. 17–19: Vägen
till Betlehem, välkommen med på en
vandring som berättar om Julens hän-
delser för barnfamiljer, i församlings-
hemmet med ingång från gården Café
Ankaret, Runebergsg. 24. Vandringen
räcker ca. 30 min.
To 12.12 kl. 18: Orgeln 50 år i Näse-
backens begravningskapell, Helene-
lund, Tollander, Merja Wesslund, Jark-
ko Yli-Annala

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska
församlings hemsida www.sibbo-svenskaforsamling.fi
Sö 1.12 kl. 12: Mässa med installation
kyrkoherde i Sibbo kyrka. Camilla Ek-
holm installeras som kyrkoherde i Sib-
bo svenska församling. Installationen
förrättas av biskop Bo–Göran Åstrand.
Assistenten och församlingens med-
arbetare medverkar. Efter mässan
inbjuds alla deltagare i mässan till
kyrkokaffe i församlingshemmet.
Sö 1.12 kl. 16: Sipoon Sointus julkon-
sert i Sibbo kyrka.
Sö 1.12 kl. 18.30: Sipoon Sointus jul-
konsert i Söderkulla kyrka.
Må 2.2 kl. 19: Musikinstitutets advent-
skonsert i Söderkulla kyrka.
Ti 3.12 kl. 7.50: Julutfärd till gamla Hel-
singe socken. Busstidtabell: Packaléns
garage 7.50, Norra Paipis 8.15, Försam-
lingshemmet 8.40, Box 9.00, Söderkulla
kyrka 9.10. Hemfärden startar c. kl. 16.
On 4.12 kl. 13: Anmälan startar till fa-
miljeläger 10–12.1 på Nilsas. Anmäl dig
före 5.12 kl. 15. Info på församlingens
hemsida och av Milja Westerlund tfn
050 5566 3690.
To 5.12 kl. 18: De vackraste julsånger-
na i Tabor i Box. Camilla Ekholm, Allan
Lindqvist, Seppo J. Järvinen, Sinikka
Stöckell och Kyrkokören medverkar.
Servering.
Fr 6.12 kl. 11: Tvåspråkig gudstjänst på
självständighetsdagen i Sibbo kyrka.
Ekholm, Selja Koponen, Stöckell, Mar-
ko Korven–Korpinen. Efter gudstjäns-
ten uppvaktning vid Gamla kyrkan.
Busstransport före gudstjänsten från
församlingshemmet och efter guds-
tjänsten till Gamla kyrkan.
Lö 7.12: Qoro Quando, julkonsert i Sib-
bo kyrka.
Sö 8.12 kl. 13: Mässa på andra advent
i Sibbo kyrka. Konfirmandstart. Konfir-
manderna 2020 samlas i kyrkan. Katja
Korpi, Helena Rönnberg, Lauri Palin,
Stöckell.
Sö 8.12 kl. 18: Kvällsmässa i Söderkulla
kyrka. Ekholm, Tanja Louhivuori, Palin.
Må 9.12 kl. 14: Café Elsie, julfest. Ser-
vicehuset Elsie. Ekholm.
Ti 10.12 kl. 9: Dagklubbens julfest i
Söderkulla kyrka. Isabella Munck, Kjell
Lönnqvist.
On 11.12 kl. 13: Pensionärsfest i Kyrko-
by församlingshem. Bland annat fest-
tal av Anne Bergman, SLS, julsånger,
julkaffe, de församlingsanställdas
julprogram.
On 11.12 kl. 18: Pilgrim på väg. Öppen
samling kring pilgrimsvandring. Film-
kväll. Milja Westerlund, Mikael Grön-
roos.
To 12.12 kl. 14: Veckomässa i service-
huset Linda. Korpi.
To 12.12 kl. 19 (OBS tiden!): Lyrans och
Akademens julkonsert i Sibbo kyrka.
Biljetter 15/25 € lippu.fi och vid dörren
före konserten.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
GUDSTJÄNSTER
Högmässa: söndagar kl. 12 i Johan-
neskyrkan. Första advent 1.12: Instru-
mentalister och församlingens körer.
Kyrkkaffe med program och bokför-
säljning tillsammans med Passionä-
rerna i Högbergssalen. Passionärernas
fiskbok kostar 7€, tre böcker för 20€,
och intäkterna går till missionen –
kom ihåg kontanter. Andra advent
8.12: Chorus Sanctae Ceciliae med-
verkar.
Veckomässa: onsdag 4.12 kl. 18 i Gam-
la kyrkan. Ingen veckomässa 11.12.
Gemensam tvåspråkig gudstjänst:
fredag 6.12 kl. 11 med Lauttasaaren
seurakunta i Drumsö kyrka (finska
sidan). Manifestum medverkar. Upp-
vaktning vid hjältegravarna kl. 10.30.
Högmässa: fredag 6.12 kl. 12 i Johan-
neskyrkan. Akademiska sångförening-
en medverkar.
Högmässa: söndag 8.12 kl. 10 i S:t Ja-
cobs kyrka.
Julgudstjänst: onsdag 11.12 kl. 13 i
Johanneskyrkan. En kör med försam-
lingens anställda medverkar. Guds-
tjänsten filmas för tv – så kom gärna
i god tid.
För mer information om gudstjänster-
na, besök www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes.
BARNFAMILJER
Musiklek: för barn i åldrarna 0–5 år.
Musikleken ordnas flera gånger i veck-
an, i Hörnan, i S:t Jacob och Bokvillan.
Mer info om de olika grupperna finns
på vår hemsida.
Babyrytmik: tisdagar kl. 10–12 i Hör-
nan. Sångstund för de äldre barnen
(8–12 mån) kl. 10 och för de yngre
barnen (2–8 mån) kl. 11. Lek, servering
och gemenskap.
Klubbis: tisdagar–torsdagar kl. 9–11.45
i S:t Jacobs kyrka. Klubbis är en för-
middagsklubb för 2–5 åringar. Vi leker
ute och inne, pysslar och håller an-
dakt. Eget mellanmål med. Anmälan
till Helena Hollméus.
Vid frågor om barnverksamheten kon-
takta Helena Hollméus, helena.hollmerus@evl.fi eller 050 401 0390.

GEMENSKAP
**Samtalsgruppen "Bibel, tro o. tvi-
vel":** måndag 2.12 kl. 18–20 i Hörnan.
Dagens gäst: Henrik Andersén. Kisa
Korkman, Frände.
Träffpunkt: tisdag 3.12 i Högbergssa-
len. Vi inleder med middagsbön och
adventsmusik med Sixten Enlund i Jo-
hanneskyrkan kl. 12 efterföljt av julgröt
i Högbergssalen. Öppen för alla.
Samtalsgruppen i Majblomma: mån-
dag 9.12 kl. 13. Stefan Djupsjöbacka.
Drop in-café: tisdag 10.12 kl. 12–13.30 i
Johanneskyrkans krypta.
Andakt: tisdag 10.12 kl. 17.30 i Drumsö
seniorhus.
Helgsmål i S:t Jacob: lördagarna i
advent kl. 18 i S:t Jacobs kyrka. Stäm-
ningsfull andakt, orgelspel och tesar-
vering.
Måndagsträff: med lunch måndagar kl.
12.15–13.30 i Högbergssalen.
Diakoniträff: torsdag 12.12 kl. 14–16
i S:t Jacob. Termins avslutning med
adventsprogram. För servering anmäl
dig till Gunvor Frände tfn 050 3801872
eller gunvor.frande@evl.fi
Kaffe med Johannes församling: mån-

AGRICOLA

Julbasar och pyssel

Julbasar lördag 14.12 klockan 10–14: i Lovisa församlingshem, Öst-
ra Tullgatan 6. Kom och sälj bakverk, hantverk eller ställ fram ett
lotteri. För privatpersoner, föreningar, kretsar. Boka ett bord för 10
euro, via Dan 0504618119. Intäkterna från bordshyran går till Fin-
ska Missionssällskapets arbete i Nepal. **Julpyssel för barn klockan**
12–14. Kaffe och gröt.

Samma dag Knatteklubben för 3–6-åringar i Holken i Lovisa, an-
mälning till familjearbetarna.

SIBBO

Fira nya kyrkoherden

Söndag 1.12 klockan 12: i Sibbo kyrka installeras **Camilla Ekholm** som kyrkoherde i Sibbo svenska församling. Installationen förrättas av biskop **Bo-Göran Åstrand**. Assistenten och församlingens medarbetare medverkar. Efter mässan inbjuds alla deltagare i mässan till kyrkkaffe i församlingshemmet.

dag 16.12 kl. 13–15 i Folkhälsanhuset, Verkstaden. Salenius.

EVENEMANG

Promenadgrupp: tisdag 10.12 kl. 16 utanför Hörnan. Nystartad grupp som träffas och promenerar tillsammans i rask takt ca en timme. Ta din vän i armen eller kom själv. Ledare är Linda Jordas.

Adventsmys på kansliet: måndag 9.12 kl 10–15. Vi bjuder på glögg och pepparkakor. Innan man går kan man plocka åt sig en reflex från vår julgran!

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan. 3.12 med Dag-Ulrik Almqvist och 10.12 med Anssi Pyykkönen.

De vackraste julsångerna: söndag 8.12 kl. 16 i Pauluskyrkan.

De vackraste julsångerna: tisdag 10.12 kl. 19 i Johanneskyrkan. S:t Jacobskören, Tomas vokalensemble, Johannes kantori. Filmas för tv.

BÖN OCH MEDITATION

Middagsbön: vardagar kl. 12 i Johanneskyrkan. Ingen middagsbön 6.12.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

GUDSTJÄNSTER

Högmässa: i Matteuskyrkan varje söndag kl. 10. För mer info besök www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus. Obs! Den 8.12 undantagsvis mässa kl. 12.

Adventshögmässa: i Matteskyrkan 1.12 kl. 10. Kom och sjung Hosanna och njut av glögg och pepparkakor efter mässan!

Ungdomsmässa: i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 18. Ungdomsmässan är en halvtimmes mässa med bönevandring, nattvard, dialogpredikan och musik. Den genomförs med och av församlingens ungdomar. Välkommen oberoende av ålder!

Självständighetsdagens gudstjänst: kl. 12 i Östersundom kyrka.

Trespråkig högmässa: i Matteuskyrkan söndagen den 8.12 kl. 12. Mässan går på svenska, engelska och ryska. Välkommen!

BARN OCH FAMILJER

Baby- och knatterytmik: varje tisdag kl. 10 (1–4 år) och kl. 11 (0–1 år) i Matteuskyrkan. Efteråt finns det möjlighet att umgås över en kopp kaffe eller köpa lunch i vår lunchrestaurang.

Dagklubb: i Nordsjö på Sjökortstranden 6. Dagklubben (3–6 år) samlas må, ti, fr kl. 9.30–12.30. Anmälningar till ledare Marianne Bergström 040 5949719. Kom med!

Familjeklubb: to kl. 9.30–12. Ledare: Marianne Bergström. Välkommen med – ingen förhandsanmälan behövs!

Julbasar: i Matteuskyrkan lördagen 7.12 kl. 11–14. Här hittar du julstämningen samt något sött, salt, vackert och praktiskt för alla. Kom och köp årets bästa julklappar för ett gott ändamål!

Julvandring: i Matteuskyrkan lördagen den 7.12 kl. 11, 12 och 13 samt tisdagen den 10.12 kl. 17.30, 18, 18.30 och 19. Upplev den traditionella julvandringen tillsammans med Josef, Maria och Jesusbarnet!

Körer och klubbar: för barn i skolåldern får du info om direkt via skolorna på Matteus församlings område eller via www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.

UNGDOMAR

Öppet hus: i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 15–18. Spel, chill, läsläsning – välkommen! Obs! Undantagsvis inget öppet hus onsdagen den 11.12.

Ungdomarnas julfest: onsdagen den 18.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Anmälan till ungdomsteamet.

VUXNA

Stickklubben: samlas torsdagen den 5.12 (Obs! Datumen har ändrat!) kl. 11–13 i Matteuskyrkans Olavussal.

Folkhälsans samtalsgrupp för seniorer: samlas torsdagen den 12.11 kl. 11–13 i Matteuskyrkans Olavussal.

Kaffe på plattan: vid Matteuskyrkan lördagen den 30.11 kl. 12.30–14. Kaffe, samtal och förbön. Välkommen!

Hjälp till?: Vill du baka, pyssla eller annars hjälpa till adventstiden? Vi behöver dig! Kontakta då Matteus pastorskansli eller juho.kankare@evl.fi.

MUSIK

De vackraste julsångerna: söndagen den 8.12 i Brändö kyrka kl. 16 (tvåspråkig) och i Botby gårds kapell kl. 17. Här sjungs de ljuvaste tonerna med mysig julstämning – välkommen!

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30–21 i Matteuskyrkan.

VårTon: övar onsdagar kl. 15.45–16.30 i Matteuskyrkan. En kör för dig som är lite mer ovan att sjunga – välkommen med!

PETRUS

Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15 www.petrusforsamling.net

GUDSTJÄNSTER

Högmässa i Munksnäs kyrka: Söndag kl.10. 8.12 Thylin. Kyrkkaffe. Söndags-skola.

Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Söndag kl. 12. 8.12 Thylin. Kyrkkaffe.

Puls-gudstjänst: 8.12 kl. 15.30. En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och CoolKids. Petruskyrkan. Kom på en kaffe innan gudstjänsten!

Petrusmässa och hela församlingens lillajulfest: 1.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Vi träder in i advent, välkommen att

fira det tillsammans! Petrus Vokalensemble medverkar. Eget program för barn och barnkören uppträder. Julgröt efteråt. Vi ses!

Självständighetsdagens gudstjänst: 6.12 kl. 14 i Petruskyrkan. Vi firar självständighetsdagen med att tacka och be för vårt land. Kaffe och tårta efter gudstjänsten.

BARNARBETE

Musiklek: Hagasalen varje to och Malms kyrka varje ti kl. 10. Mer info på hemsidan!

Barnkör: För barn i lågstadiet, onsdagar kl.15–16 i Petruskyrkan. Mer info: Kantor Peter Hilli, peter.hilli@evl.fi.

Kören uppträder 1.12 på Petrusmässan.

Julkyrka för dagisbarn: Julkyrka speciellt för barn 0–5 år. Kl. 9.30, 4.12 Södra Haga kyrka, 10.12 Malms kyrka, 17.12 Munksnäs kyrka, 18.12 Petruskyrkan.

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hör mer om Petrus barnarbete!

EVENEMANG

Samtalsgrupp för män: 2.12 kl. 19 på Café Torpet. Kaffe och diskussion kring aktuella teman med anknytning till den kristna tron. Stig-Olof Fernström.

Jullunch: 4.12 kl. 12.30 i Petruskyrkan. Jullunch med program. Ta gärna med en liten namnlös julklapp. Jullunch 10€. Anmälan till Bodil Sandell 0503803925 eller Gunilla Riska 0505768643.

ANDAKT, BÖN OCH BIBEL

Morgonandakt: Varje ti kl. 9. Välkommen med och börja dagen på rätt sätt. Petruskyrkan

Rotad i Ordet: Måndag 9.12 kl. 18 i

Malms kyrka, Stig-Olof Fernström:

Varför kan Israel inte utplånas?

Förbön och Tack: ti 10.12 kl. 19: Tvåspråkig förböngudstjänst i Munkshöjdens kyrka. Pekka Reinikainen, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen alla må kl. 14.30–16.30, Förbön och Tack ti kl. 18–19, 09–23407171. Sista gången för hösten, kvällarna fortsätter på våren.

MUSIK OCH KÖRER

Allsångsstund: 4.12 kl. 12 i Petruskyrkan. Sista allsångsstunden för i år. Kom och sjung och stanna på jullunch efteråt.

Petrus vokalensemble: 4.12 kl. 19. För dig som sjungit i kör tidigare. Varannans. Peter Hilli. Petruskyrkan.

Lovsångsgruppen: 10.12 kl. 18. Kören medverkar på Förbön och Tack förböngudstjänsten. Peter Hilli. Munkshöjdens kyrka.

De vackraste julsångerna: 30.11. kl. 17, Äggelby gamla kyrka. Kom i julstämning med att sjunga julsånger i den mysiga träkyrkan i Äggelby. Solosång Akseli Ferrand, kantor Peter Hilli. I samarbete med Svensk förening i Äggelby rf.

Julmusik och De vackraste julsångerna: 14.12 kl. 17 i Kottby kyrka. Medverkande i kvällen är blåsorkestern Tonvirveln, dirigent Johan Cantell, solosång Jaana Hoving, orgel och piano Peter Hilli.

ÖVRIGT

Uppvaktningarna vid hjältegravarna: 6.12 Södra Haga kl. 11, Sockenbacka kl. 12, Munksnäs kl. 13

Café Torpet: Petrus mysiga café med prisbelönt lekhörna och gott kaffe! Öppet, må–fre 9–17, Lunch kl. 11–14 vardagar. Köpingsvägen 48. I december

risgrynksgröt som lunch varannan dag.

All Day Breakfast på Café Torpet: Varannan vecka kl. 9–13, följande datum 30.11, 14.12. Njut av en lugn lördagsfrukost då det passar dig. 11,50€

DEUTSCHE GEMEINDE

So 1.12 um 11 Uhr: Familiengottesdienst zum Ersten Advent, Matti Fischer.

OLAUS PETRI

Lö 30.11 kl 18: Helgsmålsbön. Santeri Siimes, orgel.

Sö 1.12 kl 11: Högmässa. Timo Viinikka och Olli Saari. Olaus Petrikören medverkar.

Må 2.12 kl 17: Musiklek för alla. Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder.

Ons 4.12 kl 10: Musiklek för alla. Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder.

To 5.12 kl 10: Babyrytmik (0–1 år). Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder.

To 5.12 kl 12: Babyrytmik (0–1 år). Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder

Lö 7.12 kl 18: Helgsmålsbön. Heli Kantola, orgel.

Sö 8.11 kl 11: Högmässa. Fredrik Santell och Olli Saari. Olaus Petrikören medverkar. Kyrklunch efter mässan.

Må 9.12 kl 14: Livsglädje med musik. Madeleine Wickström-Karma leder. OBS! Ordnas på Silviahemmet, Steni-
usvägen 4.

Må 9.12 kl 17: Musikleik för alla. Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder.
Ons 11.12 kl 10: Musikleik för alla. Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder.
To 12.12 kl 10: Babyrytmik (0–1 år). Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder.
To 12.12 kl 12: Babyrytmik (0–1 år). Ingen förhandsanmälning. Sussi Isaksson leder

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Första söndagen i advent 1.12. Vi sjunger Hosianna!
Alberga kyrka kl. 11: Högmässa i samarb. m. Leppävaaran srk. Alberga kyrka fyller 40 år! Biskop Kaisamari Hintikka, kyrkoherde Kalervo Salo, kyrkoherde Kira Ertman m.fl. Alberga kyrka öppnar dörrarna för första gången efter renoveringen.
Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. Majuri, Jäntti, Kronlund, Malmgren, Brunell, EsVoces, Esbo Barock och Anton Taleiko. Julgröt och kaffe i församlingsgården.
Bergans kapell kl. 13–16: Adventsjippo för hela familjen. Arr. Leppävaaran srk. Kapellet fyller 90 år, kom och titta in! Program för alla åldrar, ta med kontanter för basar och försäljning. Hosianna-andakt (på finska) med biskop Hintikka ca kl. 15.40. Kyrkoherde Ertman är närvarande.
Mataskärs kapell kl. 16: Gudstjänst med små och stora. Ahlbeck, Malmgren, Brunell, barnkören. Julgröt i huvudbyggnaden.
Självständighetsdagen fre 6.12.
Esbo domkyrka kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst. von Martens, Särkiniemi, Kronlund, Talvio. Uppvaktning vid de stupades gravar efter gudstj. Kyrkkaffe i församlingsgården, musikprogram med Nina Kronlund och Markus Malmgren.
Andra söndagen i advent 8.12.
Karabacka kapell kl. 10: Gudstjänst med små och stora. Dagklubbens julkyrka. von Martens, Malmgren. Kyrkkaffe och kyrksaft.
Olars kyrka, svenska sidan, kl. 10.30: Gudstjänst med små och stora. Dagklubbens julkyrka. Ertman, Kronlund. Kyrkkaffe och kyrksaft.

Esbo domkyrka kl. 12.15: Högmässa. Majuri, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan.
De vackraste julsångerna:
Må 9.12: Sökö kapell kl. 19. Kronlund, Brunell, Ahlbeck.
Ti 10.12: Olars kyrka, svenska sidan, kl. 13. Kören Furorna, Brunell, Malmgren, Ertman. Esbo pensionärer inbjuds speciellt. Glöggservering.
On 11.12: Esbo domkyrkas församlingsgård kl. 19. Kören Kråksången, Kaarle Mannila, Malmgren, Kronlund, Majuri. Symamsellernas försäljning. Glöggservering.
Konsserter
Lö 30.11: Sökö kapell kl. 18. Sprid ditt ljus! Advents- och julkonsert. Kören Ecoro, dir. Martina Brunell, Bulevårdens kammarmusiksällskap, dir. Alf Nybo. Barnkörssolist. Fritt intr. Progr. 12 € i förköp av korister, 15 € vid dörren.
Ti 3.12: Esbo domkyrka kl. 14. A-examenskonsert i orgel. Mauriz Brunells diplomkonsert. Olsson, Salonen. Fritt intr.
Ti 3.12: Köklax kapell kl. 19.30. Esbo Arbis kammarkörs julkonsert. Ramirez: Navidad Nuestra, latinamerikansk julmässa i 6 delar. Kyllönen: Pregon op. 14b, Verdi, Händel. Sonninen, Sibelius, Adam. Tenorsolist Tuomas Miettola, pianist Anu Kosonen, gitar-rist Camilo Pajuelo, slagverkare Markus Jaatinen, Vesa Putkonen. Dir. Timo-Juhani Kyllönen. Fritt intr.
To 5.12: Esbo domkyrka 19. Stjärnljus. Julkonsert med Esbo Sångkör, dir. Barbro Smeds, och Nordsjö Sångkör, dir. Jessica Lång. Mauriz Brunell, piano, orgel. Fritt intr. Progr. 15 €.

GRANKULLA

Fr 29.11 kl. 18–22: Hjälpdarnas lillajulsfest i Klubb 97 med julpysse, glögg, andakt. Daniel Nyberg, Marlen Talus.
Lö 30.11 kl. 11–13: Adventsbasar till förmån för diakoni och mission i Grankulla kyrka. Handarbeten, julpynt, handstöpta ljus, bakverk – salt och sött, lotterier mm. I caféet serveras julgröt och kaffe. Arr. Grankulla svenska kyrkoförening och Grankulla svenska församling.
Första söndagen i advent 1.12 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Barbro Smeds, Catherine Granlund, Karin Nordberg. Graziakören medverkar. Kyrkkaffe i övre salen.

ESBO

Julmässa från Latinamerika

Esbo Arbis kammarkörs julkonsert: tisdag 3.12 klockan 19.30 i Köklax kapell.

Ramirez: Navidad Nuestra, latinamerikansk julmässa i 6 delar. Kyllönen: Pregon op. 14b, Verdi, Händel. Sonninen, Sibelius, Adam.

Tenorsolist **Tuomas Miettola**, pianist **Anu Kosonen**, gitar-rist **Camilo Pajuelo**, slagverkare **Markus Jaatinen**, **Vesa Putkonen**. Dir. **Timo-Juhani Kyllönen**. Fritt inträde.

Grankulla svenska församling deltar i "Klä julgranen"–insamlingen: Genom insamlingen har du möjlighet att glädja en okänd medmänniska inför jul. Insamlingen öppnas i samband med högmässan första söndagen i advent, den 1.12. Då kan du ta med dig ett kort från julgranen i kyrkans aula. På kortet står anonyma uppgifter om en familj eller enskild person i Grankulla, som är i behov av hjälp. Du skaffar ett presentkort på valfri summa till valfri affär. Presentkortet lämnas tillsammans med kortet du valt till kansliet, diakonin eller kyrkvaktmästarna senast den 9.12. Diakonin förmedlar gåvorna, och både mottagare och givare förblir anonyma.
Ti 3.12 kl. 9 och 10: Jultablå, som pensionärerna uppför i kyrksalen för daghemsbarnen. Alla vuxna som vill uppleva stämningen är välkomna med!
Kl. 9.30– 11: Diakonimottagning och brödutdelning.
Kl. 13: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen, Karin Nordberg, Barbro Smeds. Diktöverskning på lillajul med Arla Nykvist.
Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentälvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18: Graziakören i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
On 4.12 kl. 9 och 10: Jultablå, som pensionärerna uppför i kyrksalen för daghemsbarnen. Alla vuxna som vill uppleva stämningen är välkomna med!
Kl. 13.30: Kyrkosyfoeningens julfest i övre brasrummet.
Kl. 16–17.30: Medvandrare i Klubb 97, Ulrik Sandell, Marlen Talus.
To 5.12 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Kl. 9.30–12: Torsdags-Familjelyktan i dagklubbsutrymmet, Daniela Hildén.
Fr 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst. Daniel Nyberg, Mimosa Mäkinen, Heli Peitsalo. Grankulla kammarkör GÖR medverkar. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.
Andra söndagen i advent 8.12 kl. 12: Högmässa, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.
Må 9.12 kl. 19: Julkonsert – Imagine Christmas. Maria och Tomas Höglund, Mikael Svarvar & Band. Fritt inträde, programblad 20€.
Ti 10.12 kl. 9.30: Familjelyktans julfest i Sebastos, Daniela Hildén, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30– 11: Diakonimottagning och brödutdelning.
Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentälvårdsgruppens julfest i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 18: Graziakören i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
On 11.12 kl. 13.30: Kyrkosyfoeningen i övre brasrummet.
Kl. 18: Musikinstitutets ljuskonsert i kyrkan.

KYRKSLÄTT

Fr 29.11 kl. 9–10: Morgongröt för 0,50€ i Masaby kyrka och Veikkola församlingshem.
Fr 29.11 kl. 13–15: Effa på Hörnan för åk 3–4.
Fr 29.11 kl. 13–18: Tvåspråkigt julpysse för alla åldrar i Ellen.
Sö 1.12 kl. 12: Högmässa i Kyrksläatts kyrka. Glögg och pepparkakor serveras i kyrkan efter mässan. Lovén, Lönnqvist, Laasio, Joki.
Må 2.12 kl. 10–13: Måndagsgruppen träffas på församlingshemmet, sal 7.
Må 2.12 kl. 11.30–12.30: Diakonial sopplunch på församlingshemmet i centrum, 3€.
Ti 3.12 kl. 10–13: Tisdagsgruppen träffas på Prästängens klubblokal, Grandalavägen 2.
Ti 3.12 kl. 16–19: Estnisk afton, måndagens första tisdag i Ellen. Kom den tid som passar dig och träffa andra Estlands intresserade. Vi bakar inför julen.
On 4.12 kl. 13–17: Julpyssel för alla på Hörnan.
To 4.12 kl. 10–12: Öppen diakonimottagning, Torgvägen 3.
To 4.12 kl. 11.30–12.30: Diakonial sopplunch på församlingshemmet i centrum, 3€.
To 5.12 kl. 15: Hörnan MC för åk 5–6.
To 5.12 kl. 18–18.45: Seniorjumpa under ledning av Kristiina Valli torsdagar i Hörnan.
Fr 6.12 kl. 12: Självständighetsdagens tvåspråkiga mässa i Kyrksläatts kyrka. Kransnedläggning kl. 11.30 vid hjältegravarna.
Lö 7.12 kl. 12–16: Slöjd för vuxna i Reguel Bengtströms smedja, Gamla Kustvägen 86.
Sö 8.12 kl. 12: Högmässa i Kyrksläatts kyrka. Lönnqvist, Joki.
Må 9.12 kl. 10–13: Måndagsgruppen träffas på församlingshemmet, sal 7.
Må 9.12 kl. 11.30–12.30: Diakonial sopplunch på församlingshemmet i centrum, 3€.
Må 9.12 kl. 17.30–19.30: Julfest för kompisklubben för vuxna med specialbehov i Ellen.
Må 9.12 kl. 18.30: Sång och bön i koret i Kyrksläatts kyrka med Lars-Henrik Höglund.
Ti 10.12 kl. 11–13: Gruppernas julgröt i församlingshemmet.
Ti 10.12 kl. 12–13: Vi sjunger De Vackraste julsångerna på finska och svenska i Kyrksläatts kyrka med Susann Joki och Ilona Nyman.
On 11.12 kl. 15–17: Öppet hus på Hörnan för ungdomar i högstadietåldern.
On 11.12 kl. 17.30: Mikaelikören sjunger i Ellen under ledning av kantor Susann Joki.
To 12.12 kl. 10–12: Öppen diakonimottagning, Torgvägen 3.
To 12.12 kl. 11.30–12.30: Diakonial sopplunch på församlingshemmet i centrum, 3€.
To 12.12 kl. 18–18.45: Seniorjumpa under ledning av Kristiina Valli torsdagar i Hörnan. Sista gången.
To 12.12 kl. 15: Hörnan MC för åk 5–6.
To 12.12 kl. 19: Imagine Christmas, konsert med Maria och Tomas Höglund samt Mikael Svarvar i Kyrksläatts kyrka.

Vi får höra julmusik på svenska, engelska och finska. Biljetter vid dörren 25 €.

Fr 13.12 kl. 9-10: Terminens sista morgongröt för 0,50€ i Masaby kyrka och Veikkola församlingshem.

Fr 13.12 kl. 13-15: Effa på Hörnan för åk 3-4.

Fr 13.12 kl. 17.15: Luciakröning i Kyrksläatts kyrka.

Fr 13.12 kl. 18-22: Ungdomskväll på Ellen tillsammans med finska församlingen.

Kyrkoherdeämbetet: öppet må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. 040 350 8213 Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi.

www.kyrkslattsforsamlingar.fi

TAMMERFORS

Sön 1.12 kl. 11: 1a advent, Högmässa med kyrkkaffe i Svenska Hemmet, Kim Rantala, Paula Sirén, Marianne Roponen (cello)

Tis 3.12 kl. 10-11.45: Mammor, pappor och barn i Svenska Hemmet

Tis 3.12 kl. 12.45-15.15: Tisdagsklubben i Svenska Hemmet

Tis 3.12 kl. 15: Juljazz på restaurang Vaskitähhti, Hatanpään puistokuja 22, Paulas Jazz Combo, fritt inträde, kaffeservering. Hjärtligt välkomna!

Tis 3.12 kl. 17-19: Tammerfors gospelprojekt övning i Gamla kyrkan

Ons 4.12 kl. 13-14.30: Onsdagskaffe, vi dricker kaffe i Svenska Hemmet kl. 13, sen går vi tillsammans på Barnens julutställning i Svenska Gården med Piu Heinämäki

Ons 4.12 kl. 18.30: A-män bastukväll i Ilkko, årets sista, Antero Eskolin är med oss, skjuts vid behov kl. 18 från Gamla kyrkan (kontakta Kim Rantala, tfn 050 464 8460)

Fre 6.12 kl. 11: Självständighetsdagens gudstjänst i Gamla kyrkan, Kim Rantala, Anna Arola, stråkar från Tampereen Kamarimusiikkiseuras orkester

Sön 8.12 kl. 11: 2a advent, Högmässa i Svenska Hemmet, Kim Rantala, Ole Björkström (predikan), kvartetten Anolia (sång), Elina Haapaniemi

Tis 10.12 kl. 10-11.45: Mammor, pappor och barn i Svenska Hemmet, årets sista, knytka

Tis 10.12 kl. 12.45-15.15: Tisdagsklubben, julfest på Svenska Klubben, Otavälankatu 9, föräldrar och andra familjemedlemmar är varmt välkomna kl. 15!

Tis 10.12 kl. 17-19: Tammerfors gospelprojekt övningar i Gamla kyrkan

Ons 11.12 kl. 13-14.30: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, årets sista, julkaffe

VANDA

FR 29.11 kl. 14: Veckomässa - Hosian-na, Folkhälsanhuset, Vallmov. 28, A. Paavola, A. Ekberg.

SÖ 1.12 kl. 10: Festmässa med konfirmation, Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45. ViAnda kören medverkar, Tommi Kolonen, trumpet. A. Paavola, M. Fagerudd, A. Ekberg.

MÅ 2.12 kl. 9.30: Barnens julandakt, Virta-kyrkan, stora salen, Råtorpsv. 8, S. Aschan, Sofia Lindroos.

TI 3.12 kl. 10: Barnens julandakt, Virta-kyrkan, stora salen, Råtorpsv. 8, S. Aschan, Sofia Lindroos.

ON 4.12 kl. 9: Barnens julandakt, Folkhälsanhuset, Vallmov. 28, S. Aschan, Sofia Lindroos.

ON 4.12 kl. 10.15: Barnens julandakt, Håkansböle kyrka, Håkansbölev. 48, S. Aschan, Sofia Lindroos.

ON 4.12 kl. 18: Ungdomskväll, Bagarstugan, Kurirv. 1.

FR 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst tillsammans med Hämeenkylä srk. Efter

gudstjänsten uppvaktning vid hjältegravarna invid Helsing kyrka, vid hjältegraven i Rödsand kl. 12 och vid minnesmärket i Sandkulla kl. 12.30, M. Fagerudd, A. Ekberg.

LÖ 7.12 kl. 18: De vackraste julsångerna med kanelbulle, kaffestugan Laurentius, Kyrkov. 47, M. Fagerudd, A. Ekberg.

SÖ 8.12 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, S. Aschan, A. Ekberg.

SÖ 8.12 kl. 12: Mässa i Taizéanda, Virta-kyrkan, Pikku-Kuohu, Råtorpsv. 8, S. Aschan, A. Ekberg.

ON 11.12 kl. 18: Ungdomskväll - julfest i Bagarstugan.

Musiklek & babyrytmik: måndagar med musikpedagog Heidi Åberg, Virta-kyrkan/Kuohusalen, Råtorpsv. 8. Babyrytmik: 0-1 åringar kl. 14-14.30. Musiklek: 2-4 åringar kl.14.30-15. Förhandsanmälan: heidielisa.ahberg@gmail.com

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Sö 1.12

-kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka.

Adventmässa med små och stora. Lindström, Edman, Yliportimo, Nygård, Lupander, Nylund, Wikström, Österberg. Kyrkokören och barn från klubbarna medv.

-kl. 10 Högmässa: Tenala kyrka. Westerholm, Lindroos, sånggrupp medv.

-kl. 12 Högmässa: Bromarvs kyrka. Westerholm, Lindroos, Suvi Gräsbeck medv.

-kl. 13 Gudstjänst: Snappertuna kyrka. Yliportimo, Nygård, kyrkokören medv.

Sö 1.12

-kl. 18 Konsert: Ekenäs kyrka. "Levande ljus, Bach och tystnad för en lugn stund". J.S. Bach Sei Solo 300 års jubileum. Frida Backman, violin. Fritt inträde, program 15€.

Ti 3.12

-kl. 18 Konsert: Ekenäs kyrka. Trixstar, Showstar, Vox Mix, Anders o. Ann-Sofi Storbacka m.fl. DUV i samarbete med församlingen. Kollekt för finska Missionssällskapet.

To 6.12:

-kl. 12 Tvåspråkig gudstjänst: Snappertuna kyrka. Yliportimo, Nygård. Uppvaktning vid hjältegravarna i Ekenäs kl. 9, i Bromarv kl. 10, i Tenala kl. 11, i Snappertuna efter avslutad gudstjänst.

Lö 7.12

-kl. 18 Konsert: Ekenäs kyrka. En Nordisk Jul med Erik-André Hvidsten. Biljetter: netticket.fi / Karelia.

Sö 8.12

-kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Yliportimo, Aittola.

-kl. 18 Kvällsmässa: Tenala kyrka. Westerholm, Nygård.

Ti 10.12

-kl. 18 Konsert: Tenala kyrka. Liedkonsert "Stjärnhimmelen", Marja Kyllönen, sopran, Inkeri Aittola, mezzosopran, Laura Wahlfors, piano, Fritt inträde.

On 11.12

-kl. 18 De vackraste julsångerna: Österby förs.hem. Samtidigt med sångstunden firar vi Österby-klubben och Eftis julfest.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 29.11:

- kl. 10.00 Skolornas adventskyrka: Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Fre 29.11:

- kl. 18.00 Israelisk dans, övning: Församlingshemmet. Ledare: Viveca Unnerus.

Lö 30.11:

- kl. 18.00 Körnas adventskonsert: Ingå kyrka. Gustafsson Burgmann och församlingens körer.

Sö 1.12:

- kl. 10.00 Högmässa: Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, Ahlfors. Skriftskolan inleds.

Må 2.12:

- kl. 10.00 Tvåspråkigt pyssel för förskole- och lågstadieelever: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Ahlfors.

Ons 4.12:

- kl. 9.30 Adventskyrka för daghem och övriga barn under skolåldern: Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, Nylund, Sköld-Qvarnström.

- kl. 14.00-16.00 Församlingsträff: Prästgården. Lindell.

To 5.12:

- kl. 10.30-12.30 Familjecafé: Församlingshemmet.

- kl. 11.30-13.00 Matservering: (4 €/person - höstens sista). Församlingshemmet.

Fre 6.12:

- kl. 13.00 Självständighetsdagens tvåspråkiga festgudstjänst: Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann. Uppvaktning vid hjältegravarna i Degeberby kl 12 och i Ingå kl 12.30.

Sö 8.12:

- kl. 10.00 Tvåspråkig högmässa: Degeberby kyrka. Hellsten, Storbacka.

Må 9.12:

- kl. 18.30 Bibelgruppen: Prästgården. Hellsten.

Ti 10.12:

- kl. 8.30-10.00 Morgonmål: Prästgården. 2 €/person, barn under 7 år gratis. I samarbete med Inkoon martat.

- kl. 17.00-19.00 Tvåspråkig julpyssel för hela familjen: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Ahlfors.

Ons 11.12:

- kl. 14.00 Missionssyfoereningen: Prästgården. Björklöf.

To 12.12:

- kl. 16.00 Julfest för familjecafé- och dagklubbarn: Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- kl. 18.00 Kyrkofullmäktige sammanträde: Församlingshemmet.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Första advent

Högmässa sö 1.12:

kl. 10 i S:ta Katarina kyrka i Karis. kl. 12 i S:ta Maria kyrka i Pojo.

Självständighetsdagen

Tvåspråkig gudstjänst fr 6.12:

kl. 10.30 i S:t Olofs kapell i Karis.

kl. 11.30 uppvaktning vid hjältegravarna i Karis

och kl. 12.30 i Svartå och Pojo.

Andra advent

Gudstjänst sö 8.12:

kl. 10 i S:ta Katarina kyrka i Karis.

Högmässa sö 8.12:

kl. 12 i S:ta Maria kyrka i Pojo.

Kvällsmässa med Taizé-sånger to 12.12:

kl. 18 i S:t Olofs kapell.

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

SJUNDEÅ

Vi firar första advent: sö 1.12 kl. 12

i S:t Petri kyrka. Cleve, Lilius & Venäläinen. Marthornas kyrkogångsdag. Kyrkkaffe i församlingshemmet.

Självständighetsdagens tvåspråkiga festgudstjänst: fre. 6.12 kl. 10 i S:t Petri kyrka, Cleve, Miettinen & Karvonen.

Mässa: sö 8.12 kl.12 i S:t Petri kyrka, Puiras & Karvonen.

www.sjundeaforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 1.12. kl 13: Högmässa i Lojo kyrka, grötfest i Åsvalla, kyrktaxi.

Fre 6.12. kl 11: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i Virkby kyrka. Kransnedläggning vid hjältegravarna. Kyrkkaffe, kyrktaxi.

Ti 10.12. kl 13.30: Svenska kretsen i Virkby kyrka. Taxi.

TUSBY

Ti 3.12. kl 19: De vackraste julsånger-na på Solbacken, Klemetskogintie 9. Klemetskog kyrkosångare. Vi sjunger Hosian-na. Risgrönsgröt.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Stäm upp i sång!

Vare sig du hör till dem som nynn timer på julsånger sedan midsommar eller till dem som sparar nöjet till december - nu har du din chans! De vackraste julsångerna har ordnats av Finska missionssällskapet sedan 1973 och ljuder nu för 47:e gången. I år går kollekten via Finska missionssällskapet till Världens barn.

Titta i annonsering för att se var det sjungs nära dig!

Anders Blomberg är pastorsdiakon i Närpes församling.

Böckernas advent är här

Brasan ger ifrån sig en behaglig värme, den stora julstjärnan lyser i fönstret, ett ljus brinner i lyktan på bordet, muggen är fylld med den härliga drycken kaffe och jag har placerat mig i min läsfåtölj. Nu är det advent.

TEXT: **ANDERS BLOMBERG** FOTO: **JOHANNA GRANLUND**

Här i mitt bibliotek är jag omgiven av sagor och berättelser. När julen är kommen har jag under många år läst C. S. Lewis kända bok *Häxan och lejonet* och tagit mig till landet Narnia. I den boken berättas något hemskt; att det alltid är vinter men aldrig jul. Jag brukar ibland leka med den tanken att hur skulle det vara att ha vinter men ingen jul. Det skulle säkert inte vara så trevligt att inte få lysa upp den kalla och mörka decembermånaden med stjärnor, ljus, lyktor och gåvor.

En annan berättelse som också är helt underbar att läsa på julen är Char-

les Dickens *En julsaga*. Man lider så med den fattige och hårt hållna bokhållaren Bob och harnas över den rika men snåla Scrooge. Men som tur är får Scrooge möta de tre andarna och hans liv förvandlas fullständigt och han blir fylld av glädje och generositet.

Men jag glömmer inte heller den berättelse som är orsaken till vårt julfirande och upphovet till alla andra berättelser. Vilken fattig jul om man inte skulle få läsa om eller höra om herdar, änglarna, stallet, Josef och Maria och Jesus som föddes till vår värld för vår skull. Julevangeliet är början på hans berättelse som människa på vår jord.

Men nu rusade jag iväg rakt in i ju-

len. Så kan det vara i början av advent, väntans tid. Men i väntan på den stora högtiden får jag fyra gånger tända ett ljus och läsa fyra böcker. Den första advent läser jag Astrid Lindgrens *Jul i stallet* med fina teckningar av Harald Wiberg.

En berättelse som utspelar sig för över hundra år sedan men liknar en

berättelse för två tusen år sedan. Den andra advent läser jag om den föräldralöse pojken som kallas Den yngste. Han fick följa med de tre vise männen för att gratulera den nye kungen som fötts. Men det händer så mycket på vägen så när han sedan träffar den nyfödde är han redan vuxen. *Den yngste* är en legend som återberättats av många. Min version är skriven av Tordis och Jo Örjasäter.

När jag tänder det tredje ljuset är det dags för "Midvinternattens köld är hård, stjärnorna gnistra och glimma." Viktor Rydbergs oförglömliga dikt *Tomten*.

När jag tänder det fjärde ljuset är det dags för Ruben Sallens underbara berättelse som blivit känd genom Leo Tolstoy: *Pappa Panovs stora dag*. Ingen kan ju glömma den härliga pappa Panov med sitt stora hjärta.

Tyst! Jag hör någonting. Små viskningar, skratt. Mmm, nu har änglarna också kommit till mitt bibliotek. De sitter där på en bok och läser. Det är julens änglar som kommer redan till advent för att finnas med mig i biblioteket.

»Man lider så med den fattige och hårt hållna bokhållaren Bob och harnas över den rika men snåla Scrooge.«

Ljus i vinterns mörker

Författaren Kjell Westö är svag för adventstiden och julen. Han brukar besöka kyrkor för att sitta ner och fundera en stund – trots att han inte själv är medlem i kyrkan.

TEXT OCH FOTO: **ERIKA RÖNNGÅRD**

Fortsätter på följande sida.

Kjell Westö är ingen vän av mörkret som drar in över landet i mitten av oktober och ligger kvar till början av februari. Men julen ger en liten lindring.

– Just tiden som börjar med första advent, via lucia och fram till jul – jag har nog alltid varit lite svag för den.

Samtidigt är det en tid som präglas av brådska.

– Det är egentligen jättelite man hinner med just före jul. Jag tyckte alltid bäst om den där stunden på julafton när alla julklappar var utdelade och allt kaos var över. Att sitta alldeles i lugn och ro med ett tändt ljus, lyssna på musik och småprata.

Westös äldsta son föddes på julafton.

– Jag minns att jag lämnade Barnmorskeinstitutet i Kottby och körde omkring i bil med en tomteluva på huvudet och hälsade på hos alla nära och kära och berättade att vi hade fått barn.

Sedan bestämde familjen att på julafton firades den egna sonens födelsedag fram till klockan 14, därefter var det Jesus födelsedag.

– Vi utvecklade en tradition: de släktingar som hann fick titta in på risgrynsgröt på förmiddagen. Det blev småningom så att det var jag som kokade den. Jag älskar risgrynsgröt med mycket kanel och socker, så det passade bra. Det är en av de starkaste jultraditioner jag har.

Han säger att han är mer julälskare än julhatare, men att han ändå i många år har tänkt att vi borde göra uppror mot konsumtionshetsen kring julen – även om han medger att han själv ofta misslyckats med det upproret.

– Det här hör också ihop med att vi mer och mer inser vad klimatkrisen verkligen innebär och att den bygger på en livsstil som förutsätter mer och mer konsumtion. Vi kan ju ge gåvor och kärlek till julen ändå, fast vi inte köper oss sjuka.

Någon färdig lösning på problemet har han inte, men han har i många år tänkt att vår överkonsumtion verkar hänga ihop med stress.

– Ju mer vi ger efter för jäkt och stress och ökar tempot, desto lättare blir vi offer för konsumtionshets.

Om jag skulle kunna leva lite vettigare och långsammare tror jag att jag också skulle fatta vettigare beslut.

När han växte upp i Munkshöjden hade familjen inga nära släktingars gravar att besöka i Helsingfors eftersom hans föräldrar kom från Österbotten. Han anade att besöken vid gravarna var en stark tradition för många Helsingforsbor på julen.

– Men för fyra år sedan dog min mamma Hon är begravd på Sandudd och jag och min bror brukar gå dit på julafton och ta glögg med oss. Nu ser jag hur fruktansvärt många som går där på julafton, det hade jag inte en aning om. Att ha en grav att gå till knyter på ett sorgesamt och paradoxalt sätt en närmare stan.

I kyrkan kan man fly stressen

Westö lämnade kyrkan som ung, poängterar att han inte är troende – men kallar sig hellre agnostiker än ateist. För honom representerar kyrkobyggnaderna kontinuitet, de är samlingsplatser och har i många fall varit det under flera hundra år.

– Varje gång jag varit i Paris har jag gått till Notre-Dame och slagit mig ner därinne och funderat en stund. Det finns 800 år av europeisk historia i den kyrkan, så många generationer som har varit där.

Men kyrkorna lockar honom inte enbart på grund av historien.

– Vi är så jäktade, vi är inte fria inombords. Vi rusar runt, kan inte låta bli att kolla vad som kommit in på Instagram eller Facebook så fort vi satt oss på spårvagnen. I kyrkorna kan man fly det hektiska.

– Den kyrka i Helsingfors som jag har den närmaste relationen till är Munkshöjdens kyrka. Den är inte vacker utifrån, den är ett sådant där betongblock. Men den är fin inuti, den har väldigt mycket rymd.

Under många år hade han ingen kontakt med de stadsdelar han vuxit upp i, men för några år sedan hittade han tillbaka till Munksnäs – bland annat genom att han träffade sin fru Lena som bodde där.

– I höst konfirmerades min frus dotter i Munkshöjdens kyrka, där jag själv konfirmerades 1976. Det var ganska fint.

När han i tiden flyttade till Femkanten fick han upp ögonen för land-

»Man behöver inte vara troende för att se det vackra i det att vi minns.«

skapet runt Johanneskyrkan.

– Johanneskyrkan och dess omgivning, hela miljön kring den med Johannesplan och alla husen längs Högbergsgatan och Johannesvägen, är magisk. Det är en så jättevacker del av Helsingfors.

Han återkommer till att han kommer från en troende släkt men själv har lämnat kyrkan och säger att han tror att hans bakgrund bidrar till att han söker sig till kyrkobyggnaderna.

För många år sedan när han rest till Gotland för att skriva hade han strax före resan fått veta att en god vän fått en mycket allvarlig sjukdom.

– Jag bodde intill Visby domkyrka och första kvällen i Visby slank jag in i kyrkan och tände ett ljus för honom. Varför gjorde jag det om jag inte tror att det finns någon Gud som kan hjälpa honom? Men någonstans ifrån kom det där behovet.

Att tända ljus är inte en tom gest för honom.

– Jag ser en symbolisk innebörd i det. När människor gör sådana gester frigörs ju någon form av positiv energi. Det är fint på allhelgona eller på julen att se kyrkogårdarna med tusentals och åter tusentals ljus. Man behöver inte vara troende för att se det vackra i det att vi minns.

Kjell Westö önskar sig en jul med rimligare konsumtion.

Himlalliv: Lefa och Gita

– När jag såg människor med den här typen av handikapp tidigare, så tyckte jag synd om dem. Nu märker jag hur fel jag hade. Vårt förhållande har aldrig varit så rikt och fullt av närhet och kärlek som nu, säger **Leif Lindgren**.

Hösten 2014 fick **Gita Lindgren** diagnosen vaskulär demens. Ett drygt år senare insåg Leif att han inte orkade med Gitas ändrade personlighet.

– Vi fick remiss till ett mentalsjukhus i Sälö. Där var hon i två månader. Jag åkte dit från Dalsbruk varje dag. Efter två månader bestämde jag mig. Jag ville att hon skulle vara hemma med mig.

Leifs dag som anhängigvårdare är fylld med rutiner.

– Gita hade alltid stått för maten och jag insåg snabbt att jag får ta itu med det. Jag har lärt mig under åren att man klarar av det mesta.

Leif har varit öppen med Gitas sjukdom.

– Man binder ris för egen rygg om man försöker dölja eller bortförklara det. Det är bättre för alla parter. Då kan man också hjälpa någon annan i en liknande situation.

Gita talar mindre nu än för ett år sedan men hon förstår vad Leif säger och han försöker tolka hela hennes ansikte.

– Hennes ögon och kroppsspråk talar. På det sättet har vi nog en kommunikation. Jag får ofta höra människor säga ”hälsa Gita”, om jag är någonstans eller talar i telefon. Jag har bestämt från första början att det inte är min sak att bedöma vad hon förstår. Jag berättar att jag träffade en viss människa och att personen hälsade till Gita.

Leif funderar mycket på vad som kommer att hända i framtiden. Han funderar över om Gita får somna bort när hon är hemma eller när hon är på en anstalt.

Yle Fem måndag 2.12 klockan 18.30, repris tisdag 3.12 kl. 10.

Himlalliv: Flykten från verkligheten

Jonas Björkstrand satt vid datorn tio timmar om dagen, undersjuars tid. Han ville sluta spela data-

spel, men kunde inte och kände på sig att hans beroende skulle förstöra hela livet. ”Hur blir det med äktenskapet? Hur blir det med mina barn? Vill de ha en pappa som bara sitter vid datorn?” När Jonas sedan plötsligt blev fri från beroendet, över en natt, så släppte även plågorna som drivit in honom i spelandet från första början.

Yle Fem måndag 9.12 klockan 18.30, repris tisdag 10.12 kl. 10.

KUNGÖRELSE FÖRSAMLINGSVAL I PEDERSÖRE FÖRSAMLING (tidigare Pedersöre, Esse och Purmo församlingar)

I nya Pedersöre församling förrättas 15.3.2020 val av förtroendevalda till församlingsrådet. För den återstående mandatperioden väljs 12 medlemmar till församlingsrådet.

Med anledning av detta meddelas härmed:

1. Att valbar till det ovan nämnda förtroendeuppdraget är enligt KL 23 kap. 2 § och 3 § i kyrkolagen en kandidat som
 - 1) senast 7.1.2020 har registrerats som närvarande medlem i församlingen
 - 2) är konfirmerad senast 7.1.2020 och fyller 18 år senast 15.3.2020
 - 3) är känd för sin kristna övertygelse
 - 4) inte är omyndig
 - 5) har gett ett skriftligt samtycke till att kandidera
 - 6) inte är anställd som tjänsteinnehavare eller arbetstagare i arbetsavtalsförhållande i den kyrkliga samfälligheten eller i en av församlingarna i samfälligheten.

2. En valmansförenings stiftelseurkund för valet inklusive bilagor ska senast 15.1.2020 klockan 16.00 lämnas till församlingskansliet i Esse, eller till kansliet i Pedersöre eller Purmo före den 15.1.2020 kl. 15.30

3. Stiftelseurkundsdokument med bilagor finns tillgängliga på kansliet i Esse, Pedersöre och Purmo.

4. Förteckningen över röstberättigade är framlagd till påseende under övervakning för församlingens medlemmar 23.1.2020 klockan 10–14 och 24.1.2020 klockan 15–19 på kanslierna i församlingen. I förteckningen över röstberättigade har alla medlemmar som senast 15.3.2020 fyller 16 år och som 7.1.2020 registrerats som närvarande medlemmar i församlingen antecknats som röstberättigade. Den som anser att han eller hon obehörigen utelämnats ur förteckningen över röstberättigade eller att en anteckning om honom eller henne i förteckningen är oriktig får yrka på rättelse.

5. Rättelseyrkandet ska framställas skriftligt och senast 7.2.2020 före kl. 16.00 lämnas in församlingens kansli i Esse, Essevägen 254, 68820 Esse. Valnämnden behandlar rättelseyrkanden på sitt möte 7.2.2020

Adressen till kansliet i Esse är: Essevägen 254, 68820 Esse. Adressen till kansliet i Pedersöre är: Vasavägen 116, 68600 Jakobstad.

Adressen till kansliet i Purmo är: Aspegrensvägen 2, 68930 Purmo.

Purmo 14.11.2019

Tommy Olin, ordförande i valnämnden.

HANDGJORDA TRO, HOPP & KÄRLEK

Bordsmodell,
väggmodell och traditionell
fönstermodell.
Komplett med belysning

Beställ från Bjarne Backlund

mobil: 0400-260 038, e-post: bjarne.backlund@multi.fi

KUNGÖRELSE

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

Nedan nämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har inte blivit istandsatta trots uttrycklig uppmaning av gemensamma kyrkorådet. Denna uppmaning att istandsätta gravarna har delgetts gravrättsinnehavaren med ett brev eller med en kungörelse i tidningarna 11.10.2018 och med ett på vederbörande gravar utsatt meddelande. Direktören för fastighetssektorn i Esbo kyrkliga samfällighet har i enlighet med gemensamma kyrkorådets delegeringsbeslut 10.9.2019 beslutat förklara gravrätten till nedan nämnda gravar förverkad och att gravarna återgår i Esbo kyrkliga samfällighets besittning.

PÅ KAPELLET BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning B: 31, 98 **Avdelning C:** 2, 77, 123, 172 **Avdelning E:** 25, 34
Avdelning F: 11 **Avdelning I:** 35, 64, 142 **Avdelning L:** 143
Avdelning A1: 8.1

PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning E: 61, 88, 89 **Avdelning F:** 132, 175, 200 **Avdelning G:** 4, 78, 238, 247 **Avdelning N:** 48 **Avdelning O:** 36, 59, 105 **Avdelning P:** 4
Avdelning R: 19, 30, 72, 83 **Avdelning T:** 11, 29 **Avdelning U:** 43, 55, 97, 138, 206 **Avdelning V:** 47, 52 **Avdelning W:** 117 **Avdelning X:** 128, 155
Avdelning Y: 23, 115 **Avdelning Z:** 41, 141 **Avdelning Å:** 83, 144
Avdelning Ä: 53, 55, 151 **Avdelning Ö:** 3, 57, 104

PÅ KLOCKARMALMENS BEGRAVNINGSPLATS

H.7.9 H.7.16 J.4.3.1A

Samtidigt meddelar direktören för fastighetssektorn att gravvårdar eller andra konstruktioner och lösa föremål på gravarna övergår med stöd av begravningslagen 14 § till församlingen utan vederlag, ifall innehavaren av gravrätten inte har avlägsnat dem inom sex månader från att gravrätten har upphört. Innan gravvården avlägsnas skall gravrättsinnehavaren ta kontakt med Esbo kyrkliga samfällighets gravkontor för att försäkra sig om att det inte har fattats beslut om att gravvården skall bevaras, i vilket fall den inte får avlägsnas.

Rättelseyrkan rikad till gemensamma kyrkorådet får lämnas in av den som beslutet gäller eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Rättelseyrkandet skall framställas inom 14 dagar och adresseras till gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt protokollsutdrag, som behövs för rättelseyrkandet, fås i Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk tfn 09 80 501.

Ärendet har delgetts idag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

I Esbo 31.10.2019

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fredag 29.11 Emma Liljeroth, Helsingfors

Måndag 2.12 Monika Heikel-Nyberg, Grankulla

Tisdag 3.12 Monika Koskinen, Kuni

Onsdag 4.12 Tomas Ray, Helsingfors (R)

Torsdag 5.12 Johanna Boholm-Saarinen, Jomala

Måndag 9.12 Monica Heikel-Nyberg, Grankulla

Tisdag 10.12 Kjell Frisk, Hammarland

Onsdag 11.12 Sofia Böckelman, Vasa

Torsdag 12.12 Johanna Even-son, Hammarland

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 29.11 Margareta Puiras, Ekenäs

Lördag 30.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 1.12 Din konung kommer i ödmjukhet. Textläsare: Sofia Böckelman och Henrik Böckelman.

Måndag 2.12 John Vikström, Åbo

Tisdag 3.12 Kurt Hellstrand, Jakobstad

Onsdag 4.12 Andreas Forsbäck, Vanda

Torsdag 5.12 Seth Jacobson, Mariehamn

Fredag 6.12 Margareta Puiras, Ekenäs

Lördag 7.12 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 8.12 Din konung kommer i härlighet. Textläsare: Sofia och Henrik Böckelman.

Måndag 9.12 John Vikström, Åbo

Tisdag 10.12 Mikael Sundkvist, Vanda

Onsdag 11.12 Sissel Lund-Stenbäck, Esbo

Torsdag 12.12 Heidi Jäntti, Sibbo

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 1.12 Vi firar adventsgudstjänst med Karleby svenska församling. Liturg Peter Silfverberg. Predikant Per Stenberg. Kantorer Martti Laitinen och Johan Sten. Kören Paletten, kyrkokören och Kyrkans Ungdoms blåsorkester medverkar under ledning av Ingmar Byskata. Också församlingens barnkör medverkar.

Gudstjänsten sänds också i Yle Fem kl. 12.00.

Fre 6.12 Självständighetsdagens ekumeniska festgudstjänst i Helsingfors domkyrka. Predikant: Simo Peura. Liturger: Juhana Kuusniemi och Maria Repo-Rostedt. Organist: Anna Pulli-Huoma. Kantor: Inka Kinnunen. Körer: Dominante, dirigent Seppo Murto och Uskpenkijs katedralkör, dirigent Varvara Merras-Häyriinen. **Gudstjänsten sänds också i TV1 och Yle Radio 1.**

Sö 8.12 Gudstjänst med Missionskyrkan i Ekenäs. Predikant: Maria Nikander.

Linman gör julpsalmer

Före julen tar André Linman paus från hårdrocken och gör en kyrkturné med julpsalmer och julsånger.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Jul med André Linman

8.12 Trefaldighetskyrkan i Vasa

13.12 Hangö kyrka

14.12 Jakobstads kyrka

15.12 Närpes kyrka

19.12 Kapsäkki Helsingfors

20.12 Åbo slotts kyrka

André Linman har många järn i elden just nu. Förutom uppträdanden arbetar han med bandet One Desires nya skiva, den andra i ordningen. Den ska släppas i mars nästa år, men några singlar släpps tidigare. Före det ska han göra sin första julturné i kyrkor runt om i Svenskfinland.

– Julkonserterna var en spontan tanke som föddes någon gång i våras. Det är ju många som gör julkonserter och jag har flera julsvisor hemma som jag tycker om att lyssna på i jultider. Det är mera klassisk julmusik, lite psalmer och lite Elvis. När jag lyssnade på dem så kom tanken: Varför gör jag inte det där? säger Linman.

Exakt vilka låtar han ska uppföra är i skrivande stund inte klart.

– En stor del av låtarna har jag vuxit upp med som barn. Psalmerna brukade min mommo sjunga. Det var före jag hittade rock and roll. Vi kommer att spela en kombination av julsånger och julpsalmer. Vi ska också ha in något på latin.

Blir det med traditionella psalmer eller blir det lite rock and roll över dem?

– Jag tror inte att låtarna i sig är superöverraskande om man bara läser låtlistan. Men vi är noggranna med att ha egna arrangemang och egna idéer med ny twist på alla låtar. För folk vill ju ändå höra de klassiska julsångerna, men vi vill göra dem lite annorlunda och skapa lite variation låt för låt.

Blir det psalmer med hårdrocksstuk?

– Jag skulle säga att det inte kommer att finnas några andra paralleller med hårdrock än att jag har långt hår. Det blir nog mera lugna pucker. Man förväntar sig kanske att jag som hårdrocksmusiker ska spela skrikande gitarrsolon och sådant. Men jag tror att publiken kanske blir lite förvånad på ett bra sätt. Vi gör ingen heavy metal christmas.

Kommer en okänd sida av André Linman fram här?

– Det skulle jag säga. Men om det är en okänd sida så är det ändå en äkta sida. Eftersom jag verkar i hårdrocksgenren är det bara något jag inte visat upp tidigare. Det ska bli roligt att göra det här.

Vilket komp har du?

– Jag sjunger och spelar gitarr. Jag har ytterligare en gitarrist, som kanske är lite mer av en sologitarrist, och en pianist med mig. Hela konserten handlar om att skapa en känsla där man ska kunna komma in, sätta sig ner och njuta. Det ska inte finnas några stora trummor som distraherar. Det går hand i hand med vårt tänk och kanske också med julens tänk. Åtminstone för mig.

Vad betyder julsångerna för dig personligen?

– De betyder ganska mycket. Jag har vuxit upp med dem och jag lyssnar på dem än i vuxen ålder.

Betyder julens budskap något speciellt för dig? Att Frälsaren är född?

– Jo, det skulle jag säga. Hela grejen är viktig för mig i sin originalform. Jag tycker det är lite jobbigt med allt presentköpande under jultiden, men grundgrejen med julen som ger lugn återkommer varje år. Det är den tiden på året som jag personligen känner mig riktigt nära kyrkan.

– Varje år försöker jag gå på någon julkonsert antingen med någon kör, en artist eller en mäsas. När musiken är mitt liv och julen är viktig för mig så tänkte jag kombinera det med egna julkonserter.

Att det skulle bli en julturné i kyrkor var därför givet.

– Av logistiska skäl fick vi inte till det i någon kyrka i Helsingfors. Där var det näst intill omöjligt att få en vettig dag bokad.

A photograph of the interior of the Church of the Holy Spirit in Berlin. The view is from the front of the church, looking towards the altar. The altar is a simple wooden table on a raised platform, flanked by two red candles. Behind the altar is a large, ornate stained glass window with a gothic arch. The window features blue and red glass with white tracery. Above the window, there is a decorative archway with a cross and some text. The walls are light-colored, and there are some religious paintings on the side walls. The floor is made of light-colored tiles. In the foreground, there is a small table with a white cloth and some items on it, possibly a display or a table for the church service.

HON KOM TILL TRD Avg 17:34		APA	GLD- FBR- NEKARL	KLINGA- BARN FLOD I CENTRAL- EUROPA	EDD I KOSSAN		SORGLIG DUO				FAK- TURA
6					GRÄTIT			GREKISK ÄMBETS- MAN			
SPRÅK Joh 14:20					ARTIKAL TIDNING RODDBÅT			MASSA- CHUSET'S LÖV		WÄMS FAR I MÅS BILD VÄLDIGT KALL	
TRE					FLIK	TON GAMMAL KVINNA		MUSIKER BÅA MAN INTE HA HUGGT MED NÅGONT			KLOSTER ORT I SVERIGE
				MONARK FÄRG		TAL SOM OLTECK- NAR ICKE- FÄRE- KOMST				"BENSKÄTT DEN DIN ... GÖR MIG TRYST P 23:14	
P)				SILPAS SON I MÅS 35:16 GENLJUD		UGGLA AMERIKA		SÄRSKOGS OMRÅDET BERJAN TILL SLUTET			KAMRAT
BAKFULL NED- GÅNG											
P)					STUPID		YTTRADE TRÄD			HAND KVALSTER	
HUND	KLDAL BORDS- ANRÄT FÖR TE- KOMNING					STÖR- LEK				VERTI- KAL	
BMA 2019	BROR TILL MOS L 2. MÅS 7:11				AVGLUD I Kling- 18:26		SER MAN FÄ		TON		NAT- RIUM

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Henrik Fågellbärj**, Vasa, **Peter Granfors**, Helsingfors och **Kerstin & Ralf Karlström**, Pensala.

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 10 december 2019 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”Novemberkrysset”. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

.....

.....

.....

.....

[illegible]

Tio år i mörker

"Jag kunde inte se någon morgondag. Jag orkade inte bry mig om att jag inte gjorde det." Slutligen såg Kati en ljusglimt i Diakonissanstaltens Vamos-tjänst.

Kati hamnade i en negativ spiral efter att hennes pappa dött till följd av blandmissbruk. Hon var då en liten flicka på 7 år och kunde aldrig berätta om sina känslor för någon.

Mentala problem blev värre för varje år som gick. Först blev Kati deprimerad, sedan kom ångest och panikstörning. Hon satt hemma med gardinerna fördragna och ville stänga resten av världen ute.

"När jag var 15 hade jag nått botten. Jag fick direkt en remiss till ungdomspsykiatriska polikliniken och sedan lades jag in på sluten avdelning."

Kati levde i ett tomrum i årtal. Alla krafter gick till att äta och sova, hållas vid liv, och framtiden tedde sig som ett enda mörker. Från psykiatriska polikliniken lotsades Kati till Diakonissanstaltens Vamos-tjänst.

"Jag trodde att där får jag igen träffa någon som bara vill döma mig. Men nu bemöttes jag humant, jag var varken ett problem eller en diagnos utan en människa."

"Kanske jag ändå duger till någonting"

Den isolerade människohataren anpassade sig efter hand till gruppen och världen utanför. I Vamos fortsatte Kati också grundskolan som hade blivit på hälft.

"Jag började få ihop studieprestationer och vitsorden var till och med helt okej. Så småningom började jag tro på mig själv. När jag sedan äntligen fick grundskolans avgångsbetyg var det ett jättefint ögonblick för mig."

I dag kan Kati redan se en framtid.

"Om jag i dag får frågan om var jag ser mig själv om fem år så har jag ett svar. Jag ser mig jobba med datorer, kodning och e-sport", planerar Kati.

"Det var en liten detalj som förändrade mitt liv: jag hittade en plats där man såg på mig som en människa. Ingen är ett hopplöst fall. Det gäller bara att hitta den rätta vägen. Det här skulle jag ha velat veta redan för tio år sedan."

Många unga är just nu ensamma och utan hjälp. Du kan hjälpa. Ge en ung En orsak att leva.

Diakoniss-
anstalten

Giro

Mottagarens kontonummer	IBAN Nordea: FI85 2065 1800 1084 62	BIC NDEAFIHH	
Mottagare	Diakonissanstalten Alpgatan 2 00530 Helsingfors	Jag donerar en ungdom en orsak att leva ☐ 150 Eur ☐ 100 Eur ☐ 50 Eur ☐ 25 Eur ☐ en annan summa _____ Eur	
Betalare		Referens- nummer	32803
Underskrift		För- fallodag	
Från konto nr			Eur

Insamlingstillstånd RA/2019/120, beviljad 7.2.2019, Polisstyrelsen. I kraft 1.6.2019-31.5.2021 i hela landet, utom på Åland. Medlen används under åren 2020-2021 för att hjälpa människor som är i allra svagaste position.

Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit.

ANNONSERA I

KP
KYRKPRESEN

www.kyrkpressen.fi

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er

Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriserad begravningsbyrå

Blomsteraffär
Begravningsbyrå

Fant

Interfloratjänster
från oss

Öppet

må-fr 9.00 - 18.00 lö 9.00 - 14.00
Självbetjäningen öppen till kl 21.00

Centrumvägen 3, Smedsby

Blombutiken: 06-322 2544 Begravningsbyrå: 06-322 2744 • 050 313 8142

www.begravningsbyrafant.fi begravningsbyrafant@netikka.fi

inklusive kedja
69 €

Finns även i 18 K guld - 248 €
exklusive kedja

Till änglarna i ditt liv

Beställ enkelt i vår nätbutik eller ring
018-22130 för personlig service.

Smycket levereras i en fin ask, om så
önskas även presentinslagen.

GRATIS FRAKT fram till jul!

Se mera av våra handgjorda smycken
på www.guldviva.com

GULDVIVA

Den Sjungande Julgranen 2019

Lördag 14.12 19:00

Söndag 15.12 18:00

Vuxna 8 / 5 €
Familjebiljett 20€
Barn u 8 år gratis

I Korsholms Kulturhus
Skolvägen 1, Smedsby

Bokning:
040 322 8049
kansli@fkf.fi

Arr: Fria Kristliga Folkhögskolan

Seniorbostad uthyres

Trevlig lägenhet, 1 rum med alkov och pentry, i naturnära miljö i Kottby. Ledig. Hyra 943 €/mån.

Kontakta Monica Ståhls-Hindsberg, tfn 044 333 1628 eller monica.stahls-hindsberg@folkhalsan.fi.

Läs mera: www.folkhalsan.fi/blomsterfonden

Bo hemma
på Folkhälsan

folkhälsan

Hagaro Pensionärshem i Norra Haga, Helsingfors

Är du i behov av serviceboende.

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt. Vid behov har vi tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.

Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216 anträffbar vardagar kl.9-15
www.hagaro.net

RESOR

Friman
RESOR • MATKAT • TRAVEL

25.3-8.4 Playa del Inglés, Gran Canaria

Playa del Ingles, den populära turistorten på Gran Canaria, lockar turister år efter år, för att det är så enkelt att semestra här. Den mäktiga sandstranden och det enorma mat- och nöjesutbudet har lockat oss nordbor i decennier.

16-19.4 Charmiga Wien

Säg Wien och det första man tänker på är klassisk musik, valser, schnitzel och sacher-tårter!
Njut av att vandra i Gamla Stan, stadens kärna, besök Spanska Ridskolan eller kanske det vackra slottet Belvedere. Wien har en härlig blandning av kultur, historia och nöjen samt ett brett utbud av shopping-möjligheter.

frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel Hangö 019 - 248 1004
Tel Ekenäs 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

Almuñécar

7-20.3 1215,-
7-27.3 1415,-

Njut av värmen. Våra reseledare Marianne och Kaj Kunns ordnar med utflykter!

RESOR PÅ VÅREN

- NHL - 2 matcher, rundtur i Montreal 26.2-3.3
- Franska Rivieran, medelhavets pärla 16-21.4
- Skottland - vyer, historia och slott 20-27.4
- Holland - möt våren med tulpaner! 21-28.4
- Gardasjön - en klassiker 22-28.4
- St. Petersburg 13-17.5

INGSVA RESOR MATKAT www.ingsva.fi
020 743 4520

FRÅN DOMKAPITLET

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

Kyrkoherdetjänsten i Replots församling förklarar ledig att sökas senast 10.12.2019 kl. 15 hos domkapitlet. Se kungörelse för närmare information. De sökande kallas till intervju inför domkapitlet 17.12.2019.

Kaplanstjänsten i Kyrklätts svenska församling förklarar ledig att sökas senast 10.12.2019 kl. 15 hos domkapitlet. Se kungörelse för närmare information. Domkapitlet prövar de sökandes behörighet vid sitt sammanträde 17.12.2019

REGIONALT CENTRALREGISTER

Ett regionalt centralregister har grundats vid Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet. Centralregistret betjänar på svenska och finska. Stiftets församlingar kan ansluta sig till registret. Församlingarna uppmanas fatta beslut om till vilket register de ska höra så fort som möjligt.

Köp dina julgåvor från Hoppets stjärna!

Hoppets stjärna

STALLHAGEN

Stallhagen är ett mikrobryggeri på Åland som har bryggt öl av hög kvalitet sedan 2004.

Getavägen 196 AX-22410 Godby
www.stallhagen.com

Ge i julklapp en Annorlunda Gåva®

Trädplanter
15€

Get
30€

Skaffa en gåva:
annorlundagava.fi
020 787 1201

KUH Kyrkans Utlandshjälp

KING TOURS

Egypten 8 dagar klassisk rundresa med kryssning på Nilen, avfärd 25.1, 15.2, 21.3, 4.4.

Israel: Det Heliga Landet 20-27.4.2020
"för oss som går lite långsammare"

Klassisk rundresa till Israel och Jordanien 6-15.3.2020

First Class lyxresa till Egypten, avfärd enligt önskemål.
Minst två personer bildar en grupp.

Mer information hittas på www.kingtours.se

BRA SÖMN VIKTIGT FÖR HÄLSAN!

SOV SOM EN STOCK I
NÄRPRODUCERADE SÄNGAR FRÅN

HILDING
ANDERS

Besök våra butiker i Smedsby eller Närpes för att testa vilken säng som passar dig.

Välkommen!

Oiva kudden,
den perfekta julklappen!

GALNA JULPRISER PÅ
LYXSÄNGAR FRÅN
NÄRPES

Bed Invest Närpes
Tegelbruksvägen 5
Öppet: on-fre 12-17, lö 10-15

Bed Invest
Wake up happy everyday

Bed Invest Smedsby
Marknadsvägen 1
Öppet: to-fre 12-18, lö 11-16

**Passions-
spelen
2020**

OBERAMMERGAU

I tvåhundra år
förblev passions-
spelen en lokal
angelägenhet men
från och med 1850
hade spelen upp-
nått ett sådant
rykte att de – då
som nu – samlade
besökare från
hela världen.

**Passionsspelen i
Oberammergau
uppförs år
2020 för
42:a gången.**

**18-23.5.2020
MED RHENDALEN,
ALSACE,
SCHWARZWALD
OCH BODENSJÖN**

**3-8.6.2020
MED MÜNCHEN,
BAYERN,
BODENSJÖN
OCH MAINAU
BLOMSTERÖN**

**19-26.9.2020
SCHWEIZ MED
GLACIÄR-
EXPRESSEN,
CHOCKLAD
OCH OST**

**70
ÅRS GALA-
KRYSSNING**

EN DAG I STOCKHOLM
MED SILJA SYMPHONY
12-14.1.2020

Med på galakryssningen:
Erik-André Hvidsten (NO),
Jennifer Karlsson,
Thomas Ehnroth,
Philip Järvenpää med orkester,
Jennifer Lyons (IE)
samt The Great Gatsby show

**Bokningar:
Oravais
Trafik**

**(06) 318 4000
oravaistrafik.fi**

**WWW.
KYRK
PRESSEN
.FI**

Fantastiska **ISRAEL** våren 2020
du blir aldrig densamma mer

4-12.3 Jerusalem-Tiberias-Natanya. 1745 € i dubbelrum med halvp., utflykter och svensk-språkig guide. Finnairs flyg direkt till Tel Aviv. Reseledare Elisabeth & Kenneth Witick.

045-78704666 **dealresor** **www.idealresor.fi**

I SFV:s biografiserie över finlandssvenskar som inte får glömmas bort hittar alla något intressant att läsa!

Victor Westerholm	Aleko Lilius	Eirik Hornborg	Anna Bondestam	Alma Söderhjelm	Claës Cedercreutz	Algoth Niska	Valdemar Nyman

Erik Cainberg	Helena Westermarck	Hilma Granqvist	Johannes Klockars	Martin Wegelius	Sigrd Schuman	Rafael Karsten	Evy Björkman

SFV Alla SFV-biografier finns i lager.
Läs mer, beställ och köp på www.boklund.fi
Fråga också efter böckerna i bokhandeln!

**Böckerna är
ypperliga
julklappar!**

SUSANNA ALAKOSKIS
NYA ROMAN BLIR TEATER I VASA

BOMULLSÄNGELN

TEXTAD FÖRESTÄLLNING
TEKSTITETTY SUOMEKSI
SUBTITLED IN ENGLISH

URPREMIÄR: 29.11.2019
DRAMATISERING: ANNINA ENCKELL
REGI: ULRICA BENGTS

OM KVINNOR I ARBETARKLASSEN
OCH LIVSLÅNG VÄNSKAP

SPELMAN PÅ TAKET
ÖVER 10 000 BOKADE! SPELAR TILL MARS 2020,
PLATSER FINNS!

TEXTAD FÖRESTÄLLNING
TEKSTITETTY SUOMEKSI
SUBTITLED IN ENGLISH

GE EN UPPELVELSE I PRESENT ELLER JULKLAPP
Wasa Teaters Presentkort kan köpas
från vår biljettkassa eller wasateater.fi

WASA TEATER
LOKALA UPPELVELSER VÄRLSKLAS
1919-2019 100

Kan köpas på valfri summa och kan
användastill valfri föreställning.

WASA TEATERS BILJETTKASSA SANDÖGATAN 7 | 06-3209330 | ÖPPEN MÅNLÖR 12-14 & 15-18
BILJETTER OCKSÅ FRÅN NETTICKET.FI | WWW.WASATEATER.FI

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Pålitligt arbetande par vill
hyra 2:a-3:a i Helsingfors.
Inga husdjur. Rökfri
Leo Herbert
0503479595

UTHYRES

Möblerad etta, 33m2, i
Hagalund uthyres för län-
gre tid från 1.1.2020. Hyra
850 euro + vatten + el. Tel.
050-4532449.

I Hagalund ovanpå köp-
centret Ainoa.40m2,1
rum och sovalkov, stor
balkong mot väster. Hyra
1100e/mån inkl.vatten. Hyra
1100e/mån inkl.vatten. Icke
rökare, inga husdjur.
Ledig fr.o.m.1.12.2019.
Tel: 0500-625543/Jan

Sökes trevlig och pålitlig
hyresgäst för tiden
1.1.till-30.6.20 till delvis
möblerad etta i Mnäs.
T. 0407040566

Stiftelsen Lillesgården
erbjuder förmånliga pen-
sionärsbostäder (ettor) i
Nordsjö, ej serviceboen-
de. 0505903780 tis-to
9-12.

1r+kv i Mellungsbacka
34m2, klädrum och stor
inglasad balkong. Gång
avstånd till metron. Hyra:
720€/mån+el+vatten
tel.040 5505 485

KÖPES

Köpes små dödsbon samt
metallskrot, aluminium,
koppar, mässing osv.
Ring Stefan 0400313970,
Esbo."

Din marknadsannons
lämnar du enklast in via vårt
webbverktyg som finns på
www.kyrkpressen.fi.
Priset är 4,50€ per rad.
För annonser som lämnas in
per telefon på nummer
040 831 6614 eller via
epost till adressen
annons@kyrkpressen.fi
tillkommer en service-
kostnad på 5€.

BÅGAR -50%
och vid köp av glasögon
RESERVGLASÖGON-50%

Kyrönmaan Näkö Oy
Asematie 5, 66440 Tervajoki
0400-802 320, 06 478 5440
Vid nödfall: 040-708 2259
Öppet: må-fr 9-17
lö enligt ök

FRÅN DOMKAPITLET

PROSTITUT

Biskop Bo-Göran Åstrand har 17.11.2019 förlänt kyrkoherden i Eck-erö församling **Mårten Andersson** pro-stituten.

EXAMEN I LEDNING AV FÖRSAM- LINGSARBETE

Följande präster har avlagt examen i ledning av församlingsarbete (exilaf): **Johanna Björkholm-Kallio, Pär Lidén, Marina Smeds, Linus Stråhlman, Re- becca Stråhlman, Camilla Svevar, Jo- han Terho, Åsa Turpeinen, Niklas Wal- lis, Karl-Kristian Willis, Stefan Äng. FÖRORDNANDE**

Kaplanen i Kyrksläpps svenska försam- ling **Helena Rönnberg** avgår 30.11.2019 på egen begäran. Domkapitlet har ut- färdat tjänsteförordnande för Hele- na Rönnberg till kaplanstjänsten i Sib- bo svenska församling från 1.12.2019. Prosten **Lars-Henrik Höglund** förord- nas till tf.kaplan i Kyrksläpps svenska församling 1.12.2019-31.5.2020 el- ler högst till tjänsten blir ordina- rie besatt. Församlingspastorn i Ja- kobstads svenska församling **Hele- na Smeds** förordnas till sjukhuspräst i Pedersörenejdens kyrkliga samfäl- lighet på deltid 18.11.2019-31.5.2020. Kyrkoherden i Finström-Geta för- samling **Jon Lindeman** förordnas till tf.kyrkoherde i Hammarlands försam- ling vid sidan av egen tjänst för tiden 1.12.2019-30.4.2020. Tf. kaplanen i Houtskärs kapellförsamling i Västå- bolands svenska församling **Janette Lagerroos** förordnas att fortsättnings- vis sköta kaplanstjänsten i Houtskärs kapellförsamling 1.1-30.6.2020 eller högst tills tjänsten blir ordinarie be- satt. Församlingspastorn i Johannes församling **Maria Repo**-Rostedt be- viljas partiell tjänstledighet 1.12.2019 - 31.5.2020.

Kronoby församling

De nuvarande församlingarna som hör till Kronoby kyrkliga samfällig- het dras in och i deras ställe grun- das 1.1.2020 en ny församling med namnet Kronoby församling. För- ordnanden enligt följande: I enlighet med kyrkostyrelsens beslut utfärdas tjänsteförordnande åt kyrkoherden i Nedertvils församling **Anders Sto- re** för kyrkoherdetjänsten i Kronoby församling från 1.1.2020.

I enlighet med kyrkostyrelsens beslut utfärdas tjänsteförordnande åt kyr- koherden i Terjärvs församling **Timo Saitajoki** för kaplanstjänsten för Ter- järv delområde i Kronoby församling från 1.1.2020. Tf. kyrkoherden i Kro- noby församling **Niklas Wallis** förord- nas till tf. kaplan i Kronoby församling (Kronoby delområde) 1.1-31.12.2020. Pastor **Ville Kavilo** förordnas sköta församlingspastorstjänsten i Kro- noby församling 1.1-31.12.2020

AVSKED FRÅN PRÄSTÄMBETET

Pastor **Ola Byfält** har den 14.10.2019 utträtt ur kyrkan och är därmed inte längre präst i den Evangelisk-luther- ska kyrkan i Finland.

COACHING FÖR DIG

- **Individuell coaching**
(Karriär, ledarskap, motivation, självförtroende, stress)
- **Par coaching**
(Hitta glädje i vardagen, tid för och med varandra)
- **Grupp/team coaching**
(Kickoffs, projekt, utveckling, gemensamt mål)
- **Konflikter**
(Lös, förutse, förebygga konflikter)

PositiveSolutions.fi
info@positivesolutions.fi

Tom 050 381 4737
Christine 045 847 0443

Vi betjänar er på svenska!

Spasemester

149 € / 2 dygn/pers.

Inkvartering i dubbelrum, 2 x frukostbuffé, 2 x lunch eller middag från buffébord, fri tillgång till spabadet och gymmet samt inträde till dansrestaurang. Gäller t.o.m. 31.12.2019 (inte julen).

Vila på Härmä

160 € / 2 dygn/pers.

Inkvartering i dubbelrum, 2 x frukostbuffé, 2 x lunch eller middag från buffébord, 1 x uppfriskande ansikts- behandling 25 min eller klassisk massage 25 min, fri tillgång till spabadet och gymmet samt inträde till dansrestaurang. Gäller t.o.m. 31.12.2019 (inte julen).

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

LEDIGA TJÄNSTER

KAPLANSTJÄNSTEN,
med profilering inom diakoni,
har lediganslagits i Kyrksläpps svenska församling. Mera information hittar du på församlingens hemsida.
www.kyrkslattsforsamlingar.fi

KIRKKO PORVOOSSA
KYRKAN I BORGÅ

Porvoon seurakuntayhtymä - Borgå kyrkliga samfällighet

Till Borgå kyrkliga samfällighet sökes

INFORMATÖR

(KOMMUNIKATIONSCHEF)

Skicka din ansökan senast 2.12.2019 kl. 15.00.
Tilläggsuppgifter och ansökning:
www.borgaforsamlingar.fi/lediga-jobb

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- 1800-tals hörn- och väggskåp
- gamla klockor, antika vapen, silver- och guldföremål
- övrigt antikt lösöre och hela dödsbon

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

amoena

Till användare av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov. Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena

09-649839 • www.amoena.fi

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktionschef
(ansvarig redaktör)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Redaktör Öster- botten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6836

Redaktör
Christa Mickelsson
040 831 6545

Redaktör
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@ kyrkpressen.fi

Utgivare:
Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH
Paradbild: Nicklas Storbjörk
Tryck: Botnia Print, Karleby

ANNONS

Annoninfo hittar du på:
www.kyrkpressen.fi
Annonssdeadline tors- dagar klockan 12 veck- an före utgivning.
Annonnsförsäljning:
förnamn.efternamn@ kyrkpressen.fi
Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528

PRENUMERATIONER

Därför får du Kyrkpressen

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från för- samlingarna, som för register över sina medlem- mar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförord- ningen (GDPR).

Kyrkpressen sänds till alla hem i församling- ar som prenumererar på den till sina medlems- hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

Äktenskap

Förförelse på gång

För cirka trettio år sedan drop-pade Medicinalstyrelsens information till 15-åringar in hos oss. Flera sidor i A3-format visade i bild och ord hur viktigt det var att använda kondom så man inte fick någon köns-sjukdom. En bild föreställde en flicka som bjuder ut sig. Hon hade en kondom dinglande i handen och vid butikskassan rod-nade en ung man. Bilden spektaklar med den blyga ynglingen. Budskapet blir att man ska ha sex. Ingenstans såg jag någon kritik av utskicket.

Vid samma tider skrev Borgå stifts informationssekreterare insändare om att det är positivt och berikande med för- och ut-omäktenskapliga förbindelser. Efter debatten som följde i Husis skrev biskopen till slut ett till intet förpliktande utlåtande i samma tidning. "Informationssekreteraren hade gjort så mycket annat bra" sade en chef. Församlingsförbundet kunde inte ge ut en skrift för konfirmander om sjätte budet med tanke på att många unga präster kan vara blyga för "det var skolans sak".

Inom föreningen I mors ställe hade vi träffat så många ungdomar från trasiga familjeförhållanden att vi då beslöt att själv ge ut en skrift. Teol.dr Erik Ewalds kontaktades och skriften skulle heta "Ung kärlek". Det skulle utdelas gratis åt församlingarna för konfirmander. Broschyren trycktes i 15 000 exemplar. Många tog tacksamt emot den, men det fanns församlingar som inte vågade stå för innehållet. Biskopen fick ett exemplar. Han tyckte den var bra, men han ville inte dela ut den i skolan i min hemstad då han kom på visitation för "det blir ett sådant liv". Min besvikelse var stor. Inte heller på min egen församlings skriftskoleläger delades den ut. Den största kallduschen kom från en av kyrkans anställda. I Ad Lucem skrev han att broschyren inte borde delas ut åt någon, det är gammalskåpmat, mossa på huvudet osv, men Husis publicerade en positiv artikel.

Trettio år har gått och jag kom att plocka fram ett exemplar av den lilla bunt som sparats av "Ung kärlek". Ing-

en tvingas följa Bibelns lära, men ingen skulle behöva säga "varför har ingen sagt". Gud har gett människan det stora förtroendet att vara med i skapelseprocessen. Barnen behöver ett tryggt hem med pappa och mamma. Världen har länge dyrkat sexualiteten och kyrkan har låtit villolärarna tala fritt. Många mår dåligt och i vårt land finns cirka 18 000 omhändertagna barn! Lättsinnet har bara lett till depressioner, ångest och en villerval utan like med dina barn, mina barn och våra barn. Skilsmässorna kostar samhället en förmögenhet i bostadsstöd, underhåll, terapi och socialhjälp. Bibeln talar om otukt som synd. En ung dam som är konfirmerad sade nyligen att hon nog tycker att det är bra om man kan när man gifter sig. Vilken förförelse det är på gång i skolor och samfund när ungdomar kommer till en sådan slutsats! Vi skulle behöva många Johannes-gestalter som ropar "Omvänd er. Him-melriket är nära"!!

REGINA KREANDER, Grankulla

Bibeltolkning

Uttalande om vikten av en fri diskussion

Vi undertecknade kyrkomötesombud vill försvara yttrande-friheten och religionsfriheten. Att riksdagsledamot Päivi Räsänen kallats till polisförhör har väckt frågan om dessa grundläggande rättigheter fortfarande är i kraft i vårt land.

Ifall medborgarna inte kan ge uttryck för olika åsikter i frågor om etik och livsstil utan risk att anklagas för att göra sig skyldiga till lagbrott eller hatpropaganda, leder det till att den fria diskussion som hör till ett demokratiskt samhälle hämmas.

Enligt vår uppfattning har Räsänen inte ifrågasatt de homosexuellas människovärde, inte heller förnedrat, hånat eller hotat dem. Hon har i offentligheten framfört den traditionella kristna synen på sexualiteten och med Bibeln motiverat vilka handlingar som bryter mot den. Att göra så är normal praxis inom kristendomen. Det gör också de lutherska bekän-

nelseskrifterna, som till exempel den kyrkolag som riksdagen har godkänt hänvisar till.

Självfallet kan man ha en helt annan syn än Räsänen på Guds vilja och sexualite-ten. Även den synen ska tillåtas i offentligheten. Polisen eller rättsväsendet kan inte avgöra frågor om vilken bibeltolkning som är riktig eller vilken sexuell livsstil som är förenlig med Guds vilja. Polisen och rättsväsendet ska ingripa när det gäller en religiositet som hotar en individs eller människogruppernas samhälleliga ställning, heder, skydd av egendom eller kroppsliga integritet. Såvitt vi vet har Räsänen i offentligheten inte gjort sig skyldig till något sådant. Hon har talat om frågor som berör människans gudsrelation och tillträdet till himlen. Detta bör fortsättningsvis vara tillåtet i offentligheten, också när det eventuellt sårar någons övertygelse.

SAMMELI JUNTUNEN
PEKKA SIMOJOKI
MARIANNA PARPALA
PEKKA HEIKKILÄ
JOUKO JÄÄSKELÄINEN
HANNELE KARPPINEN
LEIF NUMMELA
RIKU RINNE
NIILU RÄSÄNEN
ERKKI KOSKENNIEMI
VILLE AUVINEN
JANNE KAISANLAHTI
OLLI LOIKKANEN
JOUNI TURTIAINEN
JARI KEMPPAINEN
GÖRAN STENLUND
AIMO KOSKELO
ARTO ANTTURI
HARRI SAINEN
MARKKU HUTTUNEN
ANNIKA MÄÄTTÄNEN
EEVA-RIITTA HAHTOLA
ILKKA PÖYHÖNEN
ERKKI PUHALAINEN
PAULA LEHMUSKALLIO
HEIKKI PELKONEN
MIKKO HIMANKA
JOHANNA LUMIJÄRVI
HEIKKI SORVARI
LIISA TERÄSLAHTI
JOUKO YLINEN
OIVA MALINEN

Bibeltolkning

Dags för nålbyte!

När man lyssnar på en gammal grammofonskiva hör man nog musiken men också en massa brus. Det har kommit vid tillverkningen av skivan men också vid användning, och själva nålen som tolkar spåret till musik förorsakar brus.

Gud är en mästare av paradox: Han är en enda Gud och samtidigt Fader, Son och Ande. Jesus är sann Gud av sann Gud men blev människa. Gud är evig, men Han dog för oss. Alla kristna är samtidigt både rättfärdiga och syndare. Bibeln är helt och hållet Guds ord skrivet av människor och man hör tydligt Guds röst, men också bruset förorsakat av de människor som skrivit Bibeln och tolkat den.

Några människor säger att de inte kan tro på Bibeln eftersom den bara är en bok skriven av människor. Men en bibel uppdiktad av en människa skulle vara mycket mera logisk, och den bibelns gud hade aldrig uppfattat sig utan tvingat människorna frälsa sig själva.

Andra säger att de inte kan lyssna på Bibeln eftersom de störs av reporna som "förhär-ligande av våld", "homofobi" och "kvinnoförtryck". Ändå är det just Bibeln som påverkat våra attityder så att vi inte längre accepterar varken fysiskt eller psykiskt våld, utan strävar

efter jämlikhet också i kyrkan.

Somliga har skyllet på att bibeltexten är ofullständig och har fel. Visst, ibland hoppas nålen, som när Matteus evangelium saknar slutet. Fel finns det, ja, som när Paulus glömmet att också Adam syndade. Manuskriftfynd har ändå bekräftat traditionella gammaltestamentliga texter. Paulus erkänner sig vara en syndig människa som gjorde misstag som vi – varför inte medge att han gjorde det omedvetet, utgående från sin verklighet, också när han yttrade sig diskriminerande?

Vissa tolkningar har samlats som smuts i skivans spår och upprepas gång efter gång, som föreställningen om kvinnans mindre värde. Vi behöver rengöra gammal smuts och hitta själva spåret, och byta till en ny nål som inte tolkar in sådant i Bibeln som inte finns där.

Bibeln nämns inte i trosbekännelserna. Orsaken är inte bara det att trosbekännelserna är äldre än Bibeln, för heliga skrifter fanns det nog redan tidigare. Vi ska helt enkelt inte tro på Bibeln, men på Gud vars röst hörs i Bibeln. Det är Gud som räddar oss, inte Bibeln. Byt nål, strunta i bruset, lyssna på Gud. Hans hjärtslag hörs klart och tydligt i Joh 3:16.

KIRSTI RIIPOLA,
Nagu

Bibeltolkning

Synen på uppdraget

Enligt KP 31.10 finns det inför kyrkomötesvalet 2020 två lek-mannalistor i Borgå stift med olika målsättningar. Det gäller ingenting mindre än den evangelisk-lutherska kyrkans syn på det uppdrag den fått av Kristus och Hans apostlar.

Den evangeliska-lutherska kyrkan i Finland har definierat sin syn på sin uppgift och sin tro för länge sedan. Som sin grundläggande konfessionella urkund har kyrkan antagit de lutherska bekännelse-skrifterna, vars huvudprincip är "Guds ord är den enda normen enligt vilken all lära och alla lärare skall prövas och bedömas." (Konkordieformeln 1§) Alla präster i denna kyrka har gett löftet vid sin prästvigning att "förvalta sitt ämbete rätt och troget, i enlighet med Guds ord och vår kyrkas bekännelse?"

Jag kan inte förstå hur det med denna bakgrund är möjligt att lansera ett program att införa kyrklig vigsel av samkönade par. Hur kan kyrkan välsigna och viga det som Gud så klart fördömer? (Se 3 Mos 18:22, 20:13, Rom 1:27, 1 Tim 1:10). Är då kyrkans bekännelse ett partiprogram som man kan uppdatera vid varje val?

Från myndigheternas sida vill man idag skrämna kristna människor med hot om åtal till tystnad och att acceptera sådant som Gud inte accepterar. Fallet Päivi Räsänen visar detta.

Men trohet mot Guds ord borde gälla inte bara prästerna utan var och en som arbetar i kyrkan – biskopar, kyrkostyrelsen och kyrkomötet.

ULF EMELEUS,
pastor, Helsingfors/Borgå

NOCTURNE
BEGRAVNINGSBYRÅ

Ekonomiegatan 1
AX-221 00 MARIEHAMN
info@nocturne.ax
www.nocturne.ax

Omtanke. Omsorg. 24 timmar. +358 18 192 07

Barman Anders FMA

- * Diamantborrning och sågning
- * All byggnadssanering

040 728 7339

Rosenlundsvägen 83, 10710 Snappertuna

Indigo Music presenterar

**Årets stora
Julkonsert 2019**

Thomas Enroths Orkester

Förköp: NetTicket, Alandica, Luckorna,
Norrvala, J.stads Bokhandel, Studio Ticket

Ti. 19.11 Liljendal gården Kl: 19.00
Herrgårdsvägen 14, 07880 Lovisa

On. 20.11 Borgå Grand Kl: 19.00 Slutsåld
Extraföreställning Kl: 17.00
Biskopsgatan 28, 06100 Borgå

To. 21.11 Sibbo Topeliussalen Kl: 19.00
Norra Skolvägen 2, 04130 Sibbo

Fr. 22.11 Hangö Brankis Kl: 19.00
Nykandersgatan 8, 10900 Hangö

Lö. 23.11 Degerby Furuborg Kl: 18.00
Furuborgsgränd 4, 10160 Degerby

Sö. 24.11 Karis Tryckeri Teatern Kl: 18.00
Torggatan 1, 10300 Karis

Må. 25.11 Pargas PIUG Kl: 19.00
Skolmästargatan 5, 21600 Pargas

Ti. 26.11 Närpes Frans Henriksson salen Kl: 19.00
Närpesvägen 16, 64200 Närpes

On. 27.11 Åminne Folkpark Kl: 19.00
Paviljongvägen 21, 66100 Malax

To. 28.11 Vörrå Norrvalla Kl: 19.00
Vörråvägen 305, 66600 Vörrå

Fr. 29.11 Schaumansalen Kl: 19.00
Köpmansgatan 10, 68600 Jakobstad

Lö. 30.11 Schaumansalen Kl: 18.00
Köpmansgatan 10, 68600 Jakobstad

Sö. 1. 12 Schaumansalen Kl: 15.00
Köpmansgatan 10, 68600 Jakobstad

Må. 2. 12 Mariehamn Alandica Kl: 19.00
Strandgatan 33, 22100 Mariehamn

Ti. 3.12 Grankulla Nya Paviljongen Kl: 19.00
Västra Skolstigen 3, 02700 Grankulla

**KURIREN GRATIS
RESTEN AV 2019**

när du beställer en helårsprenumeration

kuriren

KNUTPUNKT FÖR SVENSKFINLAND I 60 ÅR

**VI LOTTAR UT
ETT PRESENTKORT**

Prenumerera och delta i utlottningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett
presentkort à 100 euro till någon av
S-gruppens butiker. Sänd in kupongen
senast 30.11.2019.

JA TACK!

- ☒ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- ☐ för resten av 2019 och hela 2020 för 89 € (inom Norden).
 - ☐ Tre (5) provnummer för endast 26,50 €.
 - ☐ Ett halvt år för endast 46,50 €.

- ☒ JAG DELTAR I KURIENS UTLOTTNING AV
PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen
av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings-
och utlottningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den
färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2019

Kan sändas
ofrankerat
inom Norden
Kuriren betalar
portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA